



Onsdag den 2. marts 2011 (D)

1

## 61. møde

Onsdag den 2. marts 2011 kl. 13.00

### Dagsorden

#### 1) Spørgsmål til ministre til umiddelbar besvarelse (spørgetime).

#### 2) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

1) Til udenrigsministeren af:

**Frank Aaen (EL):**

Fortryder regeringen den støtte, der er givet direkte og via EU til diktaturer i Mellemøsten?  
(Spm. nr. S 1253).

2) Til udenrigsministeren af:

**Frank Aaen (EL):**

Hvad gør regeringen og EU for at støtte de demokratibevægelser i Mellemøsten, der har som mål at vælte det herskende diktatur?  
(Spm. nr. S 1254).

3) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

**Flemming Møller Mortensen (S):**

Mener ministeren, at det er tilfredsstillende, at flere end 20.000 danske børn kan ende med skrumpelever som følge af overvægt, jf. artikel i B.T. den 25. februar 2011, »Børn risikerer skrumpelever«?  
(Spm. nr. S 1246).

4) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

**Flemming Møller Mortensen (S):**

Får den nye forskning, der viser, at børn risikerer skrumpelever som følge af overvægt, ministeren til at overveje en mere systematisk behandling af svært overvægtige børn?  
(Spm. nr. S 1247).

5) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

**Sophie Hæstorp Andersen (S):**

Hvad vil regeringen gøre for at nedbringe de fortsat lange ventetider for bryst-, tarm- og lungekræft, og får det regeringen til at overveje at sætte konkrete mål for kræftbehandlingen i Danmark?  
(Spm. nr. S 1250).

6) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

**Sophie Hæstorp Andersen (S):**

Hvad er ministerens holdning til, at mange ufrivilligt barnløse nu fravælger behandling med kunstig befrugtning som følge af brugerbetaling på behandlingen, der blev indført den 1. januar 2011, jf.

Berlingske Tidende den 23. februar 2011, »Færre ønsker hjælp til at få børn«?

(Spm. nr. S 1251).

7) Til klima- og energiministeren af:

**Ole Hækkerup (S):**

Hvor meget vil ministeren skønne, at det danske CO<sub>2</sub>-udslip bliver reduceret med i 2020 med den energiplan, regeringen har fremlagt?  
(Spm. nr. S 1252).

8) Til klima- og energiministeren af:

**Per Husted (S):**

Hvorledes vil ministeren sikre, at førerpositionen bibeholdes, når udspillet i Jyllands-Posten den 25. februar 2011 kaldes »skuffende uambitiøst« af Danisco, Novozymes og DONG, da strategien ikke udnytter den førerposition, som Danmark har på andengenerationsbiobrændstoffer?  
(Spm. nr. S 1255).

9) Til klima- og energiministeren af:

**Per Husted (S):**

Hvad forestiller regeringen sig om omstillingen fra kul til biomasse, og forestiller regeringen sig herunder, at det skal være import eller noget, som kan give arbejdspladser i Danmark?  
(Spm. nr. S 1256).

10) Til undervisningsministeren af:

**Karsten Hønge (SF):**

Finder ministeren anledning til at se på, om praktikforløbet på EUX skal ændres, så eleverne f.eks. er garanteret en skolepraktikplads uden om det nuværende kvotesystem, i lyset af at EUX-eleverne vil kunne tænkes at skubbe elever fra et almindeligt EUD-forløb ud af den nuværende kvote?  
(Spm. nr. S 1241).

11) Til undervisningsministeren af:

**Karsten Hønge (SF):**

Finder ministeren anledning til at se på, om praktikforløbet på EUX skal ændres, så eleverne f.eks. er garanteret en skolepraktikplads uden om det nuværende kvotesystem, i lyset af at EUX-uddannelsen er en ny uddannelse, og at EUX-elever derfor kan tænkes at have sværere ved at skaffe ordinære praktikpladser, qua det er en ny uddannelse?  
(Spm. nr. S 1242).

KL 12:59

### Meddelelser fra formanden

#### Formanden:

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen):

Lovforslag nr. L 160 (Forslag til lov om ændring af lov om markedsføring og ophævelse af lov om Forbrugerforum. (Ophævelse af specialforbuddene mod rabatkuponer og købsbetingede konkurrencer, ophævelse af bestemmelsen om organiseret rabat, fastsættelse af regler om Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens gennemførelse og offentliggørelse af sammenlignende test samt anvendelse af anonym informationsindsamling m.v.)).

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Lovforslag nr. L 161 (Forslag til lov om ændring af lov om sygedagpenge. (Ændring af dispensationsbestemmelserne ved anmeldelse af sygefravær og anmodning om sygedagpengerefusion m.v.)).

Transportministeren (Hans Christian Schmidt):

Lovforslag nr. 162 (Forslag til lov om ændring af lov om Metroselskabet I/S og Arealudviklingsselskabet I/S. (Flytning af containerterminal i Københavns Havn)).

Titlerne på de fremsatte sager vil fremgå af [www.folketingstidende.dk](http://www.folketingstidende.dk) (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

**1) Spørgsmål til ministrene til umiddelbar besvarelse (spørgetime).**

Kl. 13:00

**Formanden:**

Til at besvare spørgsmål i spørgetimen i dag har statsministeren udpeget:

Forsvarsministeren  
Socialministeren

Til forsvarsministeren er anmeldt følgende spillere:

John Dyrby Paulsen (S)  
Per Dalgaard (DF)  
Frank Aaen (EL)  
Julie Rademacher (S)  
Jens Christian Lund (S)  
Kenneth Kristensen Berth (DF)

Til socialministeren er anmeldt følgende spillere:

Mette Frederiksen (S)  
Line Barfod (EL)  
Rasmus Prehn (S)  
René Christensen (DF)

Det er sådan, at vi kan nå otte spillere inden for spørgetimen. Traditionen tro bruger man jo tiden fuldt ud, og det vil sige, at jeg forventer, at der er fire, der får ordet for at stille spørgsmål til forsvarsministeren, og at der er fire til socialministeren. Og så har jeg forstået, at det med de to muligheder, der er, for Socialdemokratiet er hr. John Dyrby Paulsen og hr. Jens Christian Lund, der er spillere.

Men under alle omstændigheder er den første, der får ordet som spiller til forsvarsministeren, hr. John Dyrby Paulsen. Værsgo.

Kl. 13:01

**John Dyrby Paulsen (S):**

Tak for det. Jeg står her med en rapport fra Forsvarets Færdighedssikkerhedskommission for året 2010, og det er sådan set meget spændende læsning, og noget af det, som rapporten gennemgår, er de uheld, der er sket, og specielt de uheld, hvor der har været dødelig udgang; vi har heldigvis ikke haft så mange af dem. Men i 2010 havde vi to uheld, og det ene af dem har jeg jo interesseret mig lidt for før, det er uheldet nede i Libanon, i UNIFIL, i januar 2010, hvor en dansk soldat uheldigvis blev dræbt.

Det, der står i rapporten, er, at det i virkeligheden skyldtes manglende uddannelse af de folk, der var dernede, og det er jo særdeles beklageligt. Der har været et indslag om det i Radioavisen i dag kl. 12, og jeg kan forstå, at Venstres forsvarsordfører mener, at der skal placeres et ansvar for, at der er sket den fatale fejl, og det samme mener min kollega fra Dansk Folkeparti. Jeg er sådan set enig med de to herrer i, at det punkt 1 er en fatal fejl, at de soldater, vi udsender, ikke har fået den fornødne uddannelse, og at der punkt 2 selvfølgelig skal placeres et ansvar, for det her må ikke gentage sig.

Jeg er med på, at den her sag konkret undersøges af Forsvarets Auditørkorps, og derfor har jeg også forståelse for, at ministeren har den holdning, at han ikke udtaler sig om sager, der undersøges i øjeblikket, og det kan der være mange gode årsager til.

Men jeg vil godt bede om at få ministerens principielle holdning til det, at de soldater, vi udsender, selvfølgelig skal have den rigtige, den relevante og den ordentlige uddannelse. Der kan så være nogle årsager til, at vi ikke har nogen, der har fået den uddannelse, men er ministeren ikke enig i, at når vi udsender soldater på missioner i udlandet, skal de have en ordentlig uddannelse, og hvis de ikke har en ordentlig uddannelse, må man enten give dem den uddannelse forud for udsendelsen eller sørge for, at nogle andre, som har den ordentlige uddannelse, bliver udsendt?

Kl. 13:03

**Formanden:**

Forsvarsministeren.

Kl. 13:03

**Forsvarsministeren (Gitte Lillelund Bech):**

Jeg takker for spørgsmålet. Hr. John Dyrby Paulsen har fuldstændig ret i, at auditørerne er i gang med at undersøge lige præcis den dødsulykke, der var ved UNIFIL tilbage den 9. januar 2010. Derfor kan jeg ikke sige noget konkret, og jeg kan heller ikke forholde mig konkret til konklusioner eller ansvar osv., for det er altså Forsvarets Auditørkorps, som er i gang med at undersøge det her, og de er ikke færdige med undersøgelsen endnu.

Til det mere principielle spørgsmål kan jeg sige, at jeg er fuldstændig enig med hr. John Dyrby Paulsen og med – jeg tror faktisk, jeg vil tillade mig at sige – resten af forsvarsforligskredsen om, at vores soldater, som vi udsender i international mission, selvfølgelig skal være forberedte på bedst mulig vis og skal have den rette uddannelse, inden de sendes ud, for at kunne løse deres opgaver.

Det er sådan det overordnede mål, som jeg også har. Der kan være tilfælde, der kan være situationer, som gør, at det ikke har kunnet nås. Det har vi set i forhold til nogle af vores andre internationale missioner, men udgangspunktet er, at man skal være klædt ordentligt på, når man skal ud at løse sin opgave, ligesom jeg har en forventning om, at også vores soldater herhjemme er klædt ordentligt på til de opgaver, de i øvrigt skal løse.

Kl. 13:04

**Formanden:**

Hr. John Dyrby Paulsen.

Kl. 13:04

**John Dyrby Paulsen (S):**

Tak for svaret. Det er jeg jo enig med ministeren i, for det er svært at være uenig i det, men det, der er underligt, er jo, at vi nu har en rapport her fra Færdselssikkerhedskommissionen, forswarets egen færdselssikkerhedskommission, hvor der står, at der var tale om direkte mangel på uddannelse af de to. Så ved jeg godt, at der kører en auditørsag, som jo afklarer, om der er noget strafferetligt i forhold til den militære straffelov, der skal træde i værk i den her sag. Men giver den rapport fra Færdselssikkerhedskommissionen ikke forsvarsministeren anledning til at indskærpe, at det her skal opfyldes, og at hvis det ikke opfyldes, skal der være særdeles gode argumenter for ikke at sige, at man ikke kan løse den opgave og så få andre til det?

Vil ministeren ikke på baggrund af den her rapport, som jo kommer fra ministerens eget system, tage skridt til, at det indskræpes over for de relevante medarbejdere, og at det undersøges, hvorfor de to soldater ikke har haft den relevante uddannelse? For det behøver man jo ikke at vente på auditørernes undersøgelse for; det kan ministeren jo gøre uden at afvente den undersøgelse.

Kl. 13:05

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 13:05

**Forsvarsministeren (Gitte Lillelund Bech):**

Nu har jeg altså ikke haft mulighed for at læse rapporten. Det, jeg vil sige, er, at auditørkorpset og den undersøgelse, som auditørkorpset er i gang med, jo skal afklare omstændighederne ved ulykken, altså hvad baggrunden for ulykken var. Og jeg har da en forventning om, at det så netop også kommer til indgå, om der har været relevant uddannelse eller der ikke har været relevant uddannelse. Derfor er jeg helt sikker på, at Forsvarets Færdselssikkerhedskommissions rapport, som hr. John Dyrby Paulsen står med i hånden, tilsvarende kommer til indgå i auditørerne undersøgelse. Men jeg kan desværre ikke kommentere den konkrete rapport, for jeg har simpelt hen ikke haft mulighed for at læse den, og jeg foretrækker at udtale mig i Folketingssalen og andre steder på baggrund af en viden, jeg har, og jeg har simpelt hen ikke læst de konkrete passager, der vedrører den her ulykke.

Kl. 13:06

**Formanden:**

Hr. John Dyrby Paulsen.

Kl. 13:06

**John Dyrby Paulsen (S):**

Det skal være ministeren undskyldt, der er sikkert en masse andet at lave, og rapporten har såmænd kun været på gaden en måneds tid, men jeg kan overbringe ministeren den, når vi er færdige.

Jeg vil lige spørge ministeren, om det ikke er lidt besynderligt, når ministeren har en officiel rapport fra ministerens eget system, hvoraf det klart fremgår, at årsagen til den her ulykke var manglende uddannelse, at ministeren så siger, at det i virkeligheden er ved at blive undersøgt af auditørerne. Må man ikke konkludere, at når det står i en rapport fra ministerens eget system som et faktum, er der vel ikke ret meget, som auditørerne skal undersøge? Nu har de været 14 måneder om at undersøge den sag, og så kan det vel ikke være *det*, de undersøger, for det har jo været kendt i over et år nu.

Så må der være noget andet, de undersøger, og så kan ministeren vel godt gå i gang. Men specielt når det står i en rapport fra ministerens eget system, kan ministeren vel godt undersøge, hvad der virkelig er baggrunden for det, der er konklusionen i den her rapport, og den er meget entydig, skal jeg sige. Når ministeren læser det, vil hun

give mig ret i, at det er fuldstændig uden for enhver tvivl, at det er det, der er konklusionen i den her rapport.

Kl. 13:07

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 13:07

**Forsvarsministeren (Gitte Lillelund Bech):**

Jeg betvivler sådan set ikke den konklusion, som hr. John Dyrby Paulsen refererer til her. Auditørkorpset er i gang med en undersøgelse, og jeg har simpelt hen som princip, at når Forsvarets Auditørkorpset, som jo er det her uafhængige, kan man sige, politikorps og anklagekorps, er i gang med at undersøge ulykker, hvilket de jo altid gør, når vi har et dødsfald i forsvaret, så vil jeg gerne afvente auditørernes rapport, før jeg tager nærmere stilling til, hvad det så er, der er den præcise årsag, og hvad der i øvrigt skal gøres.

Derfor vil jeg ikke kommentere den rapport, hr. John Dyrby Paulsen står med i hånden, eller tage stilling til, hvad der skal ske på baggrund af den rapport. For jeg har en forventning om, at den indgår i auditørernes samlede analyse af den ulykke, der fandt sted den 9. januar 2010.

Kl. 13:07

**Formanden:**

Tak til hr. John Dyrby Paulsen.

Så er det hr. Per Dalgaard med spørgsmål til forsvarsministeren.

Kl. 13:07

**Spm. nr. US 98****Per Dalgaard (DF):**

Jeg vil spørge om pirateri, og jeg skal nok lade være med at komme ind på den utrolig kedelige affære, der i øjeblikket finder sted med danske sejlere, så forsvarsministeren ikke uforvarende kommer til at komme med nogle informationer, som kan bruges herfra og sendes til Somalia.

Men jeg vil spørge, om den bekæmpelse af pirateri, der foregår i Adenbugten i øjeblikket, ikke er en form for ulige kamp, hvor det skib, vi har sendt derned, ikke rigtig har eller måske må anvende nogle af de samme våben – i gåseøjne – og andet, som piraterne anvender mod de danske skibe, men at de skal behandle dem næsten som rådne æg og måske en gang imellem skyde foran og bagved, og når piraterne så rækker armene i vejret, kommer de om bord på skibet med gratis kost og logi i 14 dage.

Er det virkelig den model, vi skal agere med dernede?

Kl. 13:08

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 13:08

**Forsvarsministeren (Gitte Lillelund Bech):**

Den danske indsats mod pirateri er jo, at vi har »Esbern Snare«, som indgår i NATO-missionen »Operation Ocean Shield«, udsendt, og der er rent faktisk rigtig mange krigsskibe i både Adenbugten og nede omkring Somalia.

I den mission, vi er udsendt i, er der regler for, hvad vi kan gøre – og man må så også sige, at det jo altså gælder for somaliere som for alle andre, at der er et eller andet krav om en vis form for retssikkerhed. Det betyder, at vi bliver nødt til at have beviser for og få vurderet, om vi kan stille piraterne for en dommer osv. Derfor er det ikke så ligetil bare at sige, at ser man en båd, som lige så godt kunne være en fiskerbåd, men som har somaliere ombord, kan man sådan set bare skyde den i sænk, og så løser det det hele, for vi er nødt til at have

beviser for, at det er pirater, før vi kan gå til mere drastiske skridt, eksempelvis retsforfølgelse.

Kl. 13:09

**Formanden:**

Hr. Per Dalggaard.

Kl. 13:09

**Per Dalggaard (DF):**

Nu er det jo usædvanligt, at fiskerbåde har våben af forskellig slags med ombord, så den afvejning kan lynhurtigt ske og i øvrigt også på afstand; man kan fra skibet se, at det vist ikke er en fiskerbåd, der er ude for at fange tun, eller hvad de nu fanger dernede, men at de er ude på en anden mission.

Jeg finder det problematisk, at vi skal følge nogle regler, der gør, at vores muligheder for at standse det der pirateri er begrænsede.

Man må jo sige, at skal man tale ud fra den erfaring, man har efter års indsats dernede, er det jo netop ikke noget, der afskrækker disse mennesker inde på kysten fra at foretage raids igen og igen, fordi de åbenbart ved, at der ingenting sker dem. Altså, kunne vi ikke finde noget andet at anvende over for dem?

Kl. 13:10

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 13:10

**Forsvarsministeren (Gitte Lillelund Bech):**

Vi gør rent faktisk en hel del på det her område. Jeg ved ikke, om hr. Dalggaard i dag har set Berlingske Tidende. Berlingske Tidende har faktisk fire fantastiske kort optrykt, som viser, hvordan pirateriet har udviklet sig. Tilbage i 2008 foregik pirateriangrebene – også dem, der lykkedes, altså hvor man kaprede skibene – inde i Adenbugten, men fordi vi fra 2008 og for Danmarks vedkommende 2009 har haft krigsskibe, der har patruljeret i Adenbugten, ser vi stort set ingen kapringer i Adenbugten nu. Piraterne er der stadigvæk, det har hr. Dalggaard ret i, de flytter bare deres arbejdsradius ud, så de er ud for Somalias kyst i stedet for inde i bugten.

Det viser rent faktisk, at det her pirateri i Adenbugten, som var det, der oprindeligt var begrundelsen for, at vi sendte først »Absalon« og nu »Esbern Snare« ned at patruljere i farvandet omkring Somalia, har vi rent faktisk fået standset en stor del af. Piraterne har flyttet sig, det har hr. Dalggaard fuldstændig ret i.

Det, vi gør fra dansk side, er, at vi arbejder meget klart på, at vi skal kunne retsforfølge piraterne og få dem sat i fængsel. Men der har vi nogle udfordringer, for som det er i dag, er den måde, vi alene kan retsforfølge på, hvis vi tager nogle pirater, som er ved at angribe et dansk skib, at tage dem ombord på »Esbern Snare«. Vi kan i øvrigt, hvis beviserne holder, vælge at retsforfølge dem i Danmark, og så skal de i danske fængsler, men det tror jeg ikke hr. Dalggaard er interesseret i.

Kl. 13:11

**Formanden:**

Hr. Per Dalggaard.

Kl. 13:12

**Per Dalggaard (DF):**

Det har ministeren fuldstændig ret i. Jeg er ikke interesseret i, at vi skal have nogen af de slyngler herop overhovedet.

Der har tidligere været talt om, at vi skulle lave en eller anden form for samarbejde med Kenya, måske bygge eller være med til at bygge og styre et fængsel dernede. Er det ikke også en mulighed?

En anden ting: I meget gamle dage var der en dansk konge, der blev træt af, at de danske handelsskibe igen og igen blev angrebet af

pirater, så han sendte et stort træskib med de kanoner, der nu var dengang, ned at bombe deres kyst. Så holdt den fest op. Der har også i forbindelse med de her somaliske piraterier været talt om, om det ikke var en model simpelt hen at rydde kysten, fjerne eller i hvert fald ødelægge deres udstyr, så de ikke kunne sejle ud. Jeg er sikker på, at der er andre, der lytter med, så nu skal ministeren selvfølgelig ikke stå her og sige: Det gør vi om 3 måneder, så rydder vi lige kysten på den og den facon. Det er ikke det, jeg vil have som svar. Der må være en overvejelse gående ud på, at ondets rod skal bekæmpes, frem for at man bekæmper nogle årsager, for så kan man jo altså blive ved i årevis.

Kl. 13:13

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 13:13

**Forsvarsministeren (Gitte Lillelund Bech):**

Jeg vil give hr. Dalggaard fuldstændig ret i det sidste med, at ondets rod skal bekæmpes. Ondets rod er jo rent faktisk, at der overhovedet er behov for at lave pirateri. Det er der, fordi der ikke rigtig er andet, hvor man kan tjene gode penge i Somalia. Det må man bare sige.

Noget af det, som vi fra dansk side gør, er lige præcis at prøve at lave aftaler med Seychellerne og Kenya om, at man kan retsforfølge dernede. Vi har taget initiativ til – det er så min kollega udviklingsministeren – i den fredelige del af Somalia, for den nordlige del af Somalia er rent faktisk fredelig, at se på, om ikke det kan lade sig gøre at støtte bygning af fængsler, således at de pirater, der bliver dømt ved en domstol i Kenya eller på Seychellerne, rent faktisk kan afsone dernede, og på den vis få det retslige til at fungere.

Danmark har i øjeblikket formandskabet for det, der hedder den internationale juridiske arbejdsgruppe, som arbejder under FN. Noget af det, som vi i den her gruppe kigger på, er, hvordan man kan lave et internationalt – kan man sige – retsregime, så det er muligt at retsforfølge piraterne og sådan set også, hvis beviserne er til det, få dem dømt. Jeg så lige her for ½ time siden, at vi faktisk er vært for en stor konference, som netop handler om retsforfølgelse af pirater, her inden for den nærmeste fremtid, hvor der kommer 155 deltagere til Danmark, som skal diskutere, hvordan vi kan få løst det her juridiske. Jeg tror, at det juridiske er det, der er nøglen til, at vi netop kan få sat nogle af slynglerne bag lås og slå, som hr. Per Dalggaard også er interesseret i.

Kl. 13:14

**Formanden:**

Tak til hr. Per Dalggaard.

Så er det hr. Frank Aaen med spørgsmål til forsvarsministeren. Værsgo.

Kl. 13:14

**Spm. nr. US 99**

**Frank Aaen (EL):**

Mange tak. Østre Landsret har lige dømt to officerer for at lyve i sagen om den falske oversættelse af jægerbogen. Sagen bliver måske anket til Højesteret. Det er der i hvert fald nogle, der taler om, men det er virkeligheden ikke så vigtigt, for de to officerers rolle i sagen er ikke så vigtig. Man må selvfølgelig ikke lyve – det er klart – over for sine overordnede, men det vigtige i sagen er jo, at man fremstillede en dansk oversættelse af en jægerbog for at bevise, at jægerbogen var farlig, og derfor skulle forfatteren idømmes straf, og bogen skulle beslaglægges, altså et indgreb mod ytringsfriheden. Det var altså falsk bevismateriale.

Derfor må vi jo have at vide, hvem der har ansvaret for den anvendelse af bogen. Der ved vi jo, at de to officerer ikke har noget

ansvar for, hvad der kommer i Udenrigspolitisk Nævn, eller hvad forsvarsministeren siger over for pressen. Der er deres indflydelse og placering jo ikke høj nok. Det er nogle andre.

Derfor vil jeg spørge ministeren, om vi ikke snart kan få lavet en undersøgelse, der viser, om det er ministeren, der har ansvaret for, at man lækker en bog, der skulle bruges som falsk bevismateriale, som man selv sagde var så farlig, at den gik ud over rigets sikkerhed, eller om det var spindoktoren, der havde ansvaret for anvendelsen af en bog på den måde, eller om det var departementschefen, der stadig væk sidder på sin plads, der har ansvaret for, at man anvender en falsk oversættelse til dels at overbevise offentligheden om, at det her var noget farligt, dels som falsk bevismateriale.

Vil ministeren ikke erkende, at det har vi stadig væk ikke fået noget svar på og det skal vi have svar på?

Kl. 13:16

**Formanden:**  
Ministeren.

Kl. 13:16

**Forsvarsministeren** (Gitte Lillelund Bech):

Altså, jeg har jo svaret på det her spørgsmål før, godt nok ikke i spørgetimen, men i samråd i Forsvarsudvalget, så vidt jeg husker. Der svarede jeg det samme, som jeg også vil svare nu, nemlig at Forsvarets Auditørkorps, som jo er en uafhængig myndighed, har undersøgt den her sag, de har alene valgt at rejse tiltale mod to personer, nemlig de to personer, som hr. Frank Aaen omtaler, og som blev dømt i Østre Landsret.

Det er også sådan, når Auditørkorpsset undersøger en sag, at de så, hvis de finder noget, som ikke er retmæssigt – det kan godt være, at det ikke kan holde til, at man decideret rejser sag ved domstolene om det – og som ikke er foregået, som det skal, sådan set kan henvende sig til myndighederne og sige, at der er foregået noget her, som er kritisabelt, og som ikke er acceptabelt i henhold til sådan almindelige normer. Auditørkorpsset har altså hverken til Forsvarskommandoen eller til Forsvarsministeriet sagt, at der var problemer i den her sag. De har alene valgt at rejse tiltale mod de to, og derfor har jeg ikke til sinds at igangsætte en uvildig undersøgelse, vil jeg sige til hr. Frank Aaen.

Kl. 13:17

**Formanden:**  
Hr. Frank Aaen.

Kl. 13:17

**Frank Aaen** (EL):

Men nu har auditørerne altså ikke gjort det, har ikke undersøgt, hvor ansvaret ligger. Det viser selvfølgelig lidt om problemet med, at forsvaret har sit eget politikorps til at undersøge sig selv, men det er en anden diskussion.

Men uanset hvorfor efterlader det alligevel ministeren med det politiske ansvar, nemlig at ministeren er chef for et ministerium, som jo lækker sager – det er ikke den eneste – og som altså har ansvaret her, for ansvaret skal jo placeres, det håber jeg at vi enige om. Der er ikke ret mange andre personer, der kan komme under anklage for anvendelsen af den falske oversættelse end ministeren, spindoktoren og/eller departementschefen.

Vi har altså en lille kreds helt oppe i toppen af dansk forsvar, som ikke har kunnet håndtere deres ansvar, men som i stedet for har prøvet at fabrikere et falsk bevis, og som har prøvet at bilde befolkningen noget ind, der ikke passede. Er det ikke en sag, man politisk må sørge for bliver undersøgt til bunds?

Kl. 13:18

**Formanden:**  
Ministeren.

Kl. 13:18

**Forsvarsministeren** (Gitte Lillelund Bech):

Jeg vil godt slå fast, at Forsvarets Auditørkorps svarer til forsvarets anklagemyndighed og forsvarets politi, fuldstændig ligesom vi inden for det civile system har en anklagemyndighed, og vi har et politi. Det er et uafhængigt auditørkorps, det er en uafhængig anklagemyndighed, uafhængigt politi, der kan undersøge alt, hvad der foregår i forsvaret. Derfor har de helt naturligt efterforsket og undersøgt den her sag, som handler om den arabiske oversættelse af den såkaldte jægerbog.

I den forbindelse har man fundet, at man kunne rejse tiltale. Man mente, at man havde beviser nok, så man kunne rejse tiltale over for de to pågældende, som så er blevet dømt i Østre Landsret. Men auditørerne har hverken over for Forsvarskommandoen, Forsvarsministeriet eller andre myndigheder overhovedet gjort opmærksom på, at der er andre kritisable forhold.

Jeg synes måske, at det er lidt voldsomme udfald, hr. Frank Aaen kommer med mod medarbejdere, som er i Forsvarsministeriets departement her. Som sagt, jeg er fuldt tilfreds med, at auditørerne har undersøgt sagen, at de sådan set har rejst tiltale, og nu har de så også ved Østre Landsret fået dømt de to pågældende officerer. Men jeg har ikke til sinds igen, vil jeg så sige, at igangsætte en uafhængig undersøgelse af det her.

Kl. 13:19

**Formanden:**  
Hr. Frank Aaen.

Kl. 13:19

**Frank Aaen** (EL):

Skal vi ikke lige være enige om, at vi jo heldigvis ikke har et boligpoliti eller et uddannelsespoliti eller et udenrigspoliti. Forsvarsministeriet er altså det eneste ministerium, der har sit eget politi, og jeg mener, at det er meget kritisabelt.

Men det var ikke det, jeg spurgte om. Jeg spurgte, om ikke ministeren synes, at det er et alvorligt politisk problem at have et ministerium, hvor det er ministeren, spindoktoren eller departementschefen – alene hver for sig eller i forening – der har prøvet, ikke at fabrikere, men at anvende falsk bevismateriale; anvende en falsk oversættelse til at vildlede befolkningen om farligheden af en bog. Det gav anledning til, at man skulle begrænse ytringsfriheden, hvilket heldigvis ikke lykkedes. Hvis man har et forsvar med en top, hvor det er ministeren, spindoktoren og departementschefen, der hver for sig eller i forening har ansvaret for så grove sager, er det så ikke noget, der bør undersøges? Er en minister simpelt hen ikke tvunget til at få sådan noget undersøgt?

Kl. 13:21

**Formanden:**  
Ministeren.

Kl. 13:21

**Forsvarsministeren** (Gitte Lillelund Bech):

Jeg ved ikke, om hr. Frank Aaen ligger inde med en viden, som gør, at hr. Frank Aaen kan stå her og sige, at det er tre bestemte personer, der åbenbart skulle have fabrikeret eller i hvert fald have anvendt falske beviser og sådan noget. Hvis hr. Frank Aaen har den viden, så må hr. Frank Aaen jo, ligesom jeg i mange andre sammenhænge har sagt til hr. Frank Aaen, gå til enten auditørkorpsset eller til politiet og

anmelde det som en sag. Jeg ligger ikke inde med den viden, som hr. Frank Aaen hævder at have.

Med hensyn til ytringsfriheden vil jeg godt slå fast, at alle forsvarsansatte har ytringsfrihed inden for de rammer, der er for offentligt ansatte. Og det gælder for forsvarsansatte, ligesom det gælder for sundhedsfagligt personale, at der er regler for, hvad man kan sige, og hvad man ikke kan sige. Lægerne kan f.eks. ikke gå ud og fortælle, hvem de har som patienter, og hvem de har behandlet på sygehuset. På samme måde er der sager inden for forsvaret, som forsvarsansatte ikke kan gå ud og fortælle om. Men der gælder en generel ytringsfrihed for forsvarsansatte.

Kl. 13:22

**Formanden:**

Tak til hr. Frank Aaen.

Så er det hr. Jens Christian Lund med spørgsmål til forsvarsministeren, værsgo.

Kl. 13:22

**Spm. nr. US 100****Jens Christian Lund (S):**

Tak for det, formand. Jeg var for øvrigt glad for det, ministeren lige sagde til hr. Frank Aaen, for læger kan ikke sige alting, siger ministeren, og det er egentlig det, mit spørgsmål drejer sig om.

Som ministeren ved, har jeg haft nogle ganske få år i forsvaret, og noget af det, der har været vigtigt for mig, har været, at de soldater, som får det dårligt, har et sted, hvor de kan gå hen og få hjælp. Og noget af den hjælp, der er vigtig, er fra psykologer og fra præster og fra læger. Der er det så efter min mening vigtigt – og det vil jeg så gerne have ministeren til at bekræfte – at det er hundrede procent sikkert, at de personer, som man retter henvendelse til, altså læger, psykologer og præster, har tavshedspligt, og at det er en hellig tavshedspligt, som der ikke sættes spørgsmålstejn ved. Det er i hvert fald min erfaring, at det er utrolig vigtigt.

Er ministeren så ikke også – hvis nu nogen fik den vanvittige idé at ville sætte spørgsmålstejn ved tavshedspligten – enig i, at det, soldaterne siger til psykologen, ikke behøver at være rigtigt? For når soldaten er til personelsamtale eller samtale hos en psykolog, som er fremragende, så er en af de ting, som psykologen bl.a. skal vurdere, om det, soldaten siger, er rigtigt, eller det er noget, man har fået i hovedet og fået til at opstå som en virkelighed. Så hvis man ville bryde tavshedspligten og bruge det i en anden sammenhæng, kan man ikke efter min mening bruge det i forbindelse med en retssag, fordi det ikke behøver at være rigtigt.

Er ministeren enig i, at tavshedspligten er hellig? Er ministeren enig i, at hvis der nu er nogen, der fik den idé, så kan det alligevel ikke bruges til noget?

Kl. 13:23

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 13:23

**Forsvarsministeren (Gitte Lillelund Bech):**

Nu tager jeg aldrig ordet hellig i min mund om andet end noget, der sådan foregår inden for trosretninger. Men ellers vil jeg sige, at ja, der gælder en generel tavshedspligt for læger og for psykologer i forsvaret og for vores præster.

Jeg ved ikke, om det, hr. Lund er på vej ind til, er en sag om en psykolog. Så vidt jeg husker, har det været et ønske, eller også er det allerede sket, at der er en psykolog, der er blevet dømt til at fravige sin tavshedspligt. Det er sket i retssystemet, ved domstolene. Og jeg er altså ikke jurist. Jeg kan heller ikke gå ind og vurdere i konkrete sager, hvis det er sådan, at vores domstolssystem rent faktisk siger,

at man må fravige tavshedspligten. Så jeg kan simpelt hen ikke gå nærmere ind i det, hvis det er det, hr. Lund tænker på.

Det, der er vigtigt for mig, og som jeg har brugt meget tid på at snakke om, også sammen med vores soldater, er lige præcis det her med, at hvis man har behov for at snakke hos en psykolog, skal man være klar over, at der netop er den her tavshedspligt, så det ikke er et spørgsmål om, at psykologen derefter kan gå hen til gruppeførerer eller regimentschefen og sige: Du skal altså bare lige vide, at vedkommende soldat har fortalt mig det og det.

Det må altså ikke ske. Så man bruger ligesom psykologen eller for den sags skyld præsten – jeg er helt sikker på, at hr. Jens Christian Lund kender feltpresten, når vi jo er ude – som sådan en afledningsventil, hvor man kan få luftet sine bekymringer eller måske få snakket nogle af de ting igennem, som man har svært ved at snakke med andre om, og som man ikke nødvendigvis vil snakke med sin chef om.

Kl. 13:25

**Formanden:**

Hr. Jens Christian Lund.

Kl. 13:25

**Jens Christian Lund (S):**

Jeg er jo glad for, at ministeren er enig med mig i, at det er utrolig vigtigt. Nu har jeg ikke tænkt mig at tage sagen op, medmindre ministeren presser mig til det, så jeg bliver nødt til det.

Men først vil jeg her anden gang spørge: Kan ministeren ikke godt forstå, at hvis det bliver sådan, at tavshedspligten er noget, der sådan skal vurderes, betyder det, at nogle soldater siger, at de ikke vil gå til psykolog, fordi der bare kommer en eller anden minister eller auditor og siger, at de skal fortælle det? Derfor vil soldaterne holde sig tilbage. Det er det ene problem.

Det andet problem vedrører auditørkorpset. Jeg er jo enig i, at auditørkorpset er et uafhængigt korps. Det er jeg enig i, og jeg har stor respekt for domstolene, og jeg er helt sikker på, at alle dommerne er hundrede procent loyale over for de love, Folketinget har vedtaget. Men hvis der nu kan komme en situation og der kommer flere situationer, hvor det bliver normalen, at et uafhængigt organ kan få domstolene til at dømme en psykolog til at afsløre sin tavshedspligt, er det så ikke vores lov, der er noget galt med? Er det så ikke Folketinget, der har et problem med straffe- og retsplejeloven i forsvaret?

Vil ministeren så love mig, at hvis det er rigtigt, som ministeren nu antyder over for mig, at der har været sådan en sag – for ellers kunne jeg ikke have drømt om at spørge ministeren om det – altså at hvis det er rigtigt, at det kan ske, så må vi kigge på loven og se på, om der er noget galt i loven? For det kan ikke være rigtigt, at tavshedspligten ikke er hellig.

Kl. 13:26

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 13:26

**Forsvarsministeren (Gitte Lillelund Bech):**

Nu ved jeg jo ikke, om det er den samme sag, som hr. Jens Christian Lund og jeg tænker på. Jeg refererer til en sag, som også er blevet refereret i aviserne.

Men for at gøre en lang historie kort: Jeg synes, det er meget, meget vigtigt, at en minister eller for den sags skyld auditørkorpset eller andre ikke skal kunne komme og fritage psykologerne for deres tavshedspligt. Jeg mener, at udgangspunktet for lige præcis det med, at vi har psykologer i forsvaret, og at vi har psykologer tilknyttet forsvaret, er, at en del af vores soldater er ude i nogle situationer, hvor man har behov for at få nogle samtaler og også har behov for i forbindelse med det her med, at man har oplevet noget unaturligt, at

finde ud af, at det er helt naturligt, at man reagerer på en unormal måde.

Så for at gøre en lang historie kort tror jeg, at hr. Jens Christian Lund har fat i noget af det rigtige i forhold til det med tavshedspligten. Og hvis det viser sig, at der kunne komme gentagne tilfælde, hvor tavshedspligten bliver brudt, er det da klart noget, vi skal se på. Jeg kerer mig meget om, at vores soldater har mulighed for lige præcis at få den luft og at få den mulighed for at bearbejde de unaturlige oplevelser, som en del af dem har været ude for, og derfor synes jeg også, det er vigtigt at holde fast i tavshedspligten for vores psykologer.

Kl. 13:27

**Formanden:**

Hr. Jens Christian Lund.

Kl. 13:28

**Jens Christian Lund (S):**

Jeg vil godt starte med at sige, at jeg ikke mistænker ministeren for ikke at have de bedste intentioner over for vores soldater; det kunne jeg ikke drømme om, og det mener jeg heller ikke.

Men når sådan en gammel mand som mig har virkelig store problemer med, at der er blevet anlagt sag mod en psykolog for at få ophevet tavshedspligten – det er jo hverken mord eller noget lignende, der er i den sag, som ministeren omtaler – mener jeg, at det er vigtigt, at ministeren her i dag får slået fast og herfra siger: Jeg er enig med hr. Jens Christian Lund i, at tavshedspligten for læger, psykologer og præster er vigtig.

Jeg er enig i, at psykologer er nogle fremragende mennesker, men de kan ikke blive ved med at være fremragende, hvis der sættes spørgsmålstegn ved deres tavshedspligt. Hvis ministeren vil sige det lige så klart, som jeg gør det, bliver jeg glad.

Kl. 13:28

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 13:28

**Forsvarsministeren (Gitte Lillelund Bech):**

Jeg kan sige til hr. Jens Christian Lund: Ja, jeg synes, det er vigtigt, at der er tavshedspligt for vores læger, vores psykologer, vores præster og i øvrigt det sundhedsfaglige personale, vi har tilknyttet i forsvaret. Og ja til, at jeg bestemt ingen intentioner har om, at man skal kunne ophæve tavshedspligten.

Jeg er ikke jurist, så jeg kan ikke vurdere, hvad domstolenes muligheder for at kunne gøre det her er. Men hvis vi lige pludselig ser, at der er åbnet en ladeport, således at psykologerne faktisk ikke længere har deres tavshedspligt, så har vi et problem, og det håber jeg at vi så kan se på sammen i Folketinget.

Kl. 13:29

**Formanden:**

Tak til hr. Jens Christian Lund og tak til forsvarsministeren. Der er ikke flere spørgsmål til forsvarsministeren.

Det næste spørgsmål er til socialministeren, og den første spørger er fru Mette Frederiksen. Værsgo.

Kl. 13:29

**Spm. nr. US 101**

**Mette Frederiksen (S):**

Tak for det. Vi har i offentligheden i Danmark lige nu en længere diskussion om børns rettigheder. Heldigvis for det, for det er nemlig et utrolig vigtigt emne, for ethvert samfund skal jo kendes på sin evne til at tage sig af de mennesker, som har allermest behov for det. Det er jo desværre bare sådan, at udsatte børn er de borgere i et sam-

fund, der har allerallermest behov for et stærkt samfund og for voksne, der passer på dem. Derfor er børns rettigheder og børns tarv og interesser noget, der ligger os Socialdemokrater vældig meget på sinde.

For kort tid siden har Danmark afgivet sin årlige afrapportering til FN. Der var ros fra FN til enkelte områder af børnepolitikken. Det gælder bl.a. Barnets Reform, som vi har været enige om at vedtage her i Folketinget. Det gælder også forældreansvarsloven. Den kræver måske en diskussion her i Folketinget, og det kan være, at vi kan vende tilbage til den på et senere tidspunkt. Men der var også en række kritikpunkter, som jeg synes at vi som Folketing bliver nødt til at reflektere over og overveje hvordan vi håndterer.

Det gælder både de fattigdomsydelser, der igennem de senere år er indført, og som rammer børnene meget. Det gælder regeringens og Dansk Folkepartis sækelse af den kriminelle lavalder. FN mener i lighed med os i Socialdemokratiet, at børn selvfølgelig ikke skal sidde i fængsel. Og der er også et tredje kritikpunkt fra FN, og det er det, jeg ønsker en drøftelse med ministeren om i dag, nemlig at børns adgang til at klage, børns adgang til at få oplysninger om egne rettigheder faktisk ikke er særlig god i Danmark.

Vi har igennem den senere tid haft en række ulykkelige enkeltsager. Der var Tøndersagen for år tilbage. Jeg tror, at mange mennesker har fulgt den såkaldte Brønderslevsag, hvor en meget stor børneflokk har været udsat for meget, meget grove overgreb. Der er desværre også nu en aktuel sag fra Greve Kommune. Jeg synes, at alle de her sager kræver, at vi i Folketinget diskuterer, om udsatte børns rettigheder er stærke nok i vores samfund, om klageadgangen er tydelig nok, og om der er de rigtige instanser til at varetage børnenes behov og interesser.

Derfor er mit spørgsmål til ministeren: Vil ministeren se velvilligt på, at vi får oprettet en børneombudsmandsinstitution i Danmark?

Kl. 13:32

**Formanden:**

Socialministeren.

Kl. 13:32

**Socialministeren (Benedikte Kiær):**

Jeg er sådan set meget enig med fru Mette Frederiksen i, at det er vigtigt, at vi som samfund har et meget skarpt fokus på børns rettigheder og børns mulighed for at kunne give sig til kende, hvis der er nogle ting, der ikke er så gode for deres liv og deres opvækst. Det er derfor meget vigtigt, at vi har et system, som giver dem muligheder for og rettigheder til at komme til orde.

Der sker heldigvis også en rigtig god udvikling på en lang række områder. Og jeg er sådan set også fuldstændig enig med fru Mette Frederiksen i, at børn selvfølgelig ikke skal sidde i fængsel. Det skal vi for alt i verden undgå. Derfor er det også glædeligt, at vi kan se, at der også med hensyn til de sikrede pladser endelig er begyndt at være en anden tendens end den, der har været igennem de senere år, hvor der har været et meget stort pres på de sikrede pladser. Nu kan vi faktisk se, at der er ledige sikrede pladser på institutionerne rundt om i landet.

Med hensyn til oprettelsen af en børneombudsmandsinstitution er det, der er vigtigt for mig, at børnene har et sted, de kan gå hen, og at børnene har en mulighed for, at deres sag kan blive taget op. Hvis man ser på, hvad vi har i Danmark, så har vi Folketingets Ombudsmand, som kan gå ind i sager af generel, principiel karakter og komme med sine ytringer om, hvorvidt der er områder, der burde ændres. Vi har også Ankestyrelsen, hvor man også som barn og ung kan henvende sig og få dem til at lave en underretning, så de af egen drift kan gå ind i en sag og se på, om der er noget i det, som barnet er blevet udsat for, der skal tages op, eller om der er noget, der skal gø-

res anderledes. Derudover har vi også Børnerådet, som skal være børnenes talerør.

Kl. 13:36

Det, vi så skal diskutere, er, om børnene kender deres rettigheder godt nok, og om de kender deres muligheder for at klage godt nok. Det er nogle af de ting, som jeg tager fat på, for rettighederne er der, og klagemulighederne er der, og vi har instanser til at kunne hjælpe børnene. Men vi bliver også nødt til at se i øjnene, at det langtfra er alle børn, der kender deres muligheder for at kunne klage, og som kender deres rettigheder. Det er en af de ting, som jeg vil arbejde med.

Kl. 13:34

#### Formanden:

Fru Mette Frederiksen.

Kl. 13:36

#### Mette Frederiksen (S):

Men hvorfor gøre det så svært for børnene? Jeg vil tro, at hvis ministeren spurgte den voksne del af den danske befolkning, om alle i den voksne del af befolkningen kender Folketingets Ombudsmand og Ankestyrelsen, ville ministeren sikkert få det svar tilbage, at der er nogle, der kender dem, men at der søreme også er mange mennesker, der ikke kender dem. Og det er nok de færreste, der ved, hvilket nummer de skal ringe til, og på hvilken adresse de skal indfinde sig. Hvordan er det så ikke for vores børn? Hvis man som barn sidder oppe i Brønderslev og er udsat for groft omsorgssvigt, hvordan skal man så finde sin vej til Folketingets Ombudsmand? Hvis man sidder et sted i Sønderjylland og ens rettigheder ikke bliver respekteret og overholdt, hvordan skal man så finde Ankestyrelsen?

Jeg synes, det er et urimeligt krav at stille, at børn og måske sågar børn, der står i en udsat livssituation, skal finde instanser, som er voksne i deres måde at tænke på og i deres udformninger. Derfor er det vores forslag, at vi laver en børneombudsmandsinstitution, som alene har børnene som fokusområde, og som vil være det nødvendige bindeled også mellem os politikere og børnene.

Kl. 13:35

#### Formanden:

Ministeren.

Kl. 13:35

#### Socialministeren (Benedikte Kiær):

Jeg vil egentlig sige, at det er urimeligt, hvis man forlanger, at børn selv skal kunne henvende sig til en instans, hvis de er i en situation, hvor de faktisk lider under omsorgssvigt. Jeg mener, at det er samfundets meget vigtige ansvar, og vores fagpersoners meget vigtige ansvar at kunne se, hvis der er nogle børn, der lider under omsorgssvigt, og kunne gribe ind i rette tid og hjælpe disse børn. Vi kan ikke forlange, at børn selv skal henvende sig til en instans, hvis der er forhold, som de lider under, og hvor de faktisk har brug for hjælp.

Vi har sådan set en instans, som skal være den, der både taler børnenes sag, som skaber debat, og som også puster politikerne i nakken med hensyn til hele tiden at se på det her område og gøre det bedre for børn, unge og deres rettigheder. Det er Børnerådet. Vi har også noget, der hedder Børne Telefonen i Danmark, som jeg meget gerne vil kigge videre på for at se, om vi har nogle gode muligheder for at kunne styrke den. Det ligger indgroet i børn, at de kan ringe til Børne Telefonen. Det ligger indgroet, at man der kan tale frit om alt, hvad man har af bekymringer og sorger.

En af de ting, som jeg synes er meget vigtigt, er, at vi bruger de kanaler, som børn i forvejen kender, og så bruger de myndigheder og de instanser, vi har, og gør dem mere tilgængelige for børnene. Det er det, jeg kigger på i øjeblikket, så vi kan gøre de instanser, som vi har i dag, og som fungerer godt, mere tilgængelige for børnene.

#### Formanden:

Fru Mette Frederiksen.

#### Mette Frederiksen (S):

Jeg synes, det er interessant, at ministeren nævner Børnerådet, for sagen er jo den, at Børnerådet gerne vil have en børneombudsmand. Børnerådet er i lighed med de øvrige organisationer på børneområdet i Danmark stærke tilhængere af, at vi får etableret en børneombudsmand. Og når Børnerådet og andre børneorganisationer er af den overbevisning, er det jo netop, fordi samfundet ikke er i stand til at passe på alle vores børn i Danmark.

Ministeren siger meget flot: Hvis et barn udsættes for omsorgssvigt, er det samfundets ansvar at tage over. Men samfundet tager ikke over. En gang imellem vender samfundet det blinde øje til. En gang imellem glemmer samfundet at reagere. En gang imellem overlader samfundet børn til forældre, der ikke kan varetage deres interesser, det er det ulykkelige udgangspunkt, vi har. Og selv om de fleste børn i Danmark har et godt og rigt børneliv, er der også mange børn, der ikke har det, og jeg synes, vi har en enorm politisk forpligtelse til at passe på hvert eneste af dem.

Derfor ønsker jeg en styrkelse af børns rettigheder, en styrkelse af børns adgang til at kunne klage, en styrkelse af samfundets evne til at passe på, især nogle af de mest udsatte børn. Derfor vil en børneombudsmand selvfølgelig være en styrkelse af børnene og ikke omvendt.

Kl. 13:38

#### Formanden:

Ministeren.

Kl. 13:38

#### Socialministeren (Benedikte Kiær):

Jamen det er det, jeg prøver at sige til fru Mette Frederiksen, nemlig at jeg også ønsker at styrke børns muligheder for at kunne klage, ved at de netop ved, hvor de skal henvende sig, når de har noget, de vil klage over, når de har nogle problemer, som de gerne vil have der er nogle der lytter til, og når de gerne vil have, der er nogle, der tager over. Men jeg kan ikke se, hvordan vi skal kunne styrke de muligheder, ved at vi tager et messingskilt og skruer det ned og sætter et nyt messingskilt op, hvor der står »Børneombudsmand«, medmindre man har tænkt sig, at der skal være to parallelle systemer.

For hvis man skal have en børneombudsmand, der skal kunne de ting, som er blevet fremhævet i pressen, bl.a. af fru Mette Frederiksen, nemlig kunne gå ind i enkelte sager og kunne rejse en debat, så er der en lang række andre instanser, som vi skal nedlægge. Og det vil sige, at så skal vi til at kalde noget, som vi egentlig har i dag, for noget andet, for så kan vi jo ikke blive ved med at have Ankestyrelsen på den måde, som den fungerer i dag, altså medmindre man skal have to parallelle systemer, og det mener jeg ikke er hensigtsmæssigt.

Derimod mener jeg, det er hensigtsmæssigt, at vi går ind og ser på, hvordan vi kan give børn en bedre adgang til f.eks. Ankestyrelsen, som virkelig er på et meget højt fagligt niveau, og som virkelig kan gå ind i de enkelte sager og hjælpe de enkelte børn.

Kl. 13:39

#### Formanden:

Tak til fru Mette Frederiksen.

Så er det fru Line Barfod med spørgsmål til socialministeren, værsgo.

Kl. 13:39



**Spm. nr. US 102****Line Barfod (EL):**

Tak. Jeg vil gerne holde fast i børnevinklen, men fra en lidt anden indfaldsvinkel. Jeg vil gerne høre, om socialministeren mener, at vi skal arbejde på at sikre, at vores børn har et godt børneliv, at vores børn ikke kun bliver opbevaret og passet, at der ikke kun bliver passet på, at der ikke sker nogen fysisk skade, mens de er i vuggestuer og børnehaver, men at vi faktisk sikrer, at der er gode vilkår for børnene, at der er voksne, som kan sørge for, at de også psykisk har det godt, at der er voksne, der kan sørge for, at der bliver sat leg i gang, som kan snakke med børnene, som kan læse højt for dem, kan tage dem med ud på tur osv. og i det hele taget sørge for, at der er nogle rigtig gode rammer for vores børn i de mange timer, de i dag opholder sig i vuggestuer og børnehaver.

Hvis ministeren ønsker, at børn skal have et godt børneliv og ikke bare opbevares, mens forældrene er på arbejde, hvilke initiativer vil ministeren så tage for at sikre, at vi får rettet op på den meget skæve udvikling, der har været, og som senest er blevet dokumenteret i en undersøgelse, som det store fagforbund FOA har fremlagt, og som viser, at i løbet af de sidste 25 år er der sket en drastisk forværring af forholdene i vores vuggestuer og børnehaver, i forhold til hvad der er af voksne?

Hvor der for 25 år siden f.eks. var en voksen til syv og et halvt børnehavebarn, er der i dag over 11, næsten 12, børn pr. voksen, som man skal tage sig af i børnehaven. Og i vuggestuen var det for 25 år siden fire børn, som en voksen skulle tage sig af, og i dag er det altså mere end seks børn, som en voksen skal tage sig af på en gang i vuggestuen. Så er der altså ikke meget tid, og vi hører om, at der indimellem opstår problemer. Hvis der f.eks. er et barn, der skal have skiftet ble, ja, så skal man vælge: Skal man gå ud og skifte ble på det barn og så lade alle de andre børn sidde alene, fordi der ikke er flere voksne på stuen, eller skal man tage sig ordentligt af de andre børn?

Så hvilke initiativer vil ministeren tage?

Kl. 13:41

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 13:41

**Socialministeren (Benedikte Kiær):**

Jeg er som minister på området for daginstitutionerne og for børnene meget interesseret i, at der er nogle gode rammer og muligheder for at få et godt børneliv, også i dagtilbuddene. Og lige i forhold til nogle af de tal, som fru Line Barfod nævner, om, hvor mange børn der er pr. voksen i henholdsvis vuggestuer og børnehaver, kan jeg sige, at jeg ikke kan genkende de tal, der kommer fra den undersøgelse. Derimod har jeg tal fra Danmarks Statistik, som viser, at der er omkring tre børn pr. voksen i vuggestuerne, og at der er omkring seks børn pr. voksen i børnehaverne. Det er nogle tal, jeg har fra Danmarks Statistik, og det er nogle tal, som Kommunernes Landsforening også har nikket til.

Det, der er interessant, er: Hvad bruger de voksne så deres tid på i forhold til børnene og i forhold til det, som vi meget gerne vil have der sker, nemlig at børnene ud over at være sammen med andre børn også gennemgår en pædagogisk udvikling. Der er det jo meget vigtigt, at vi sørger for, at der ikke er regler og bureaukrati, som tager noget tid fra samværet mellem voksne og børn. Og der er jeg glad for, at jeg sidste år fik vedtaget et lovforslag, der virkelig går ind og fjerner nogle af de regler og noget af det bureaukrati, som vi fra Folketingets side har lagt ud over daginstitutionerne, og som i den grad også kan frigive noget tid og nogle ressourcer til børnene.

Jeg håber så også, at kommunerne tager skeen i den anden hånd og fjerner nogle af de regler og nogle af de procedurer, som tager tid

fra børnene, for det, der er vigtigt, er: Hvad laver man i de enkelte daginstitutioner, og hvor meget tid og hvor meget samvær er der mellem børn og voksne?

Kl. 13:42

**Formanden:**

Fru Line Barfod.

Kl. 13:42

**Line Barfod (EL):**

Jeg kan høre, at vi igen skal til at have en debat om tal. Det synes jeg er lidt ærgerligt, det håbede jeg at vi kunne komme ud over.

Lad os se bort fra tallene. Hvis ministeren taler med forældre, taler med de voksne, der arbejder i vuggestuer og børnehaver, så tror jeg ikke, ministeren kan finde mange, der ikke vil sige, at der i dag er mange flere børn pr. voksen, end der var tidligere. Det er meget svært at finde nogen, der kan bekræfte de tal, som ministeren fremlægger her. Jeg har ikke før her de seneste måneder nogen sinde hørt eksempler som det med, at voksne i vuggestuerne synes, de er nødt til at lade være med at skifte ble på et barn, fordi de ikke har tid til at gøre det, hvis de så skal efterlade de andre børn helt alene. For der er nogle gange kun en voksen til at være sammen med børnene.

Derfor vil jeg gerne igen spørge: Vil ministeren tage bare ét initiativ for at sikre, at der kommer flere voksne til at tage sig af vores børn i vuggestuer og børnehaver?

Kl. 13:43

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 13:44

**Socialministeren (Benedikte Kiær):**

Nu vælger jeg at tro på de tal, som kommer fra Danmarks Statistik. Jeg synes, det er trist, hvis fru Line Barfod nu står her i Folketingsalen og siger, man ikke kan stole på de tal, der kommer fra Danmarks Statistik. Jeg mener jo egentlig, der kommer et godt og gedigent talmateriale, som er meget valideret, fra Danmarks Statistik, men fru Line Barfod kan jo igennem Socialudvalget stille spørgsmål til, hvad det er for nogle tal, som kommer fra FOA's undersøgelse, og hvad det er for nogle tal, der kommer fra Danmarks Statistik, og få en forklaring på forskellen.

Det, som er interessant, er, hvad det er, der foregår i den enkelte institution, hvor meget tid det egentlig er, pædagogen har til barnet. Og der kommer de jo frem med nogle interessante oplysninger, nemlig at det er lidt over halvdelen af tiden, som er samvær mellem barn og pædagog. Det er nogle af de ting, som man skal kigge på, og det er jo der, hvor jeg allerede sidste år har taget initiativ til at fjerne en masse af de regler, som kommer fra centralt hold, ikke bare i forhold til læreplaner og børnemiljøvurderinger, men også i forhold til sprogscreening.

Kl. 13:45

**Formanden:**

Fru Line Barfod.

Kl. 13:45

**Line Barfod (EL):**

Jeg skal gerne følge ministerens opfordring til at stille nogle spørgsmål til ministeren om tallene.

Man kan jo gøre det op på mange måder. Pædagogernes fagforening, BUPL, har lavet en undersøgelse af, hvor mange penge der bliver brugt, hvor man kan se, at der bliver brugt færre penge pr. barn. Der er blevet gjort en kæmpe indsats fra samfundets side for at få mange flere børn i vuggestuer og børnehaver, fordi man mener, at det er en af de bedste måder at tage sig af vores børn på og sikre, at

de kan have et godt børneliv og dermed få lagt grundlaget for at have et godt liv senere. Det er rigtig, rigtig vigtigt, at der er gode rammer i vuggestuer og børnehaver, og at rigtig mange børn kommer der – har man sagt.

Men pengene er ikke fulgt med, fordi man i dag har stort set alle børn i vuggestuer og børnehaver, men ikke samtidig har øget mængden af penge, der kommer til vuggestuer og børnehaver. Så der er færre penge.

Lad mig spørge på en anden måde: Når ministeren ikke vil diskutere tal for, hvor mange voksne der er, vil ministeren så sikre, at der kommer flere penge til vuggestuer og børnehaver, for det er jo den måde, man skal skaffe penge til løn til flere voksne på, hvis vi gerne vil have, at der ikke er en situation, hvor pædagogen ikke har tid til og mulighed for at skifte ble? Jeg synes jo også, at pædagogen skulle have mulighed for at gå tur og læse højt osv., men det er bare det helt basale med at kunne skifte ble på et barn, når der er behov for det.

Kl. 13:46

**Formanden:**  
Ministeren.

Kl. 13:46

**Socialministeren** (Benedikte Kiær):

Jeg vil meget gerne diskutere tal med fru Line Barfod. Problemet er bare, at fru Line Barfod ikke tror på de tal, der kommer fra Danmarks Statistik, og det er jo der, hvor jeg så siger til fru Line Barfod: Stil spørgsmålet igennem Socialudvalget, og så kan jeg give en forklaring på, hvad det er for forskelle, der kan være, på de to typer tal.

Med hensyn til hvor mange penge der bliver brugt på daginstitutionsområdet, er det jo klart, at budgetterne er lidt mindre for 2011, end de var for 2010, når der simpelt hen er færre børn, der skal passes, end der har været førhen. Det kan godt være, fru Line Barfod ryster på hovedet, men Danmarks Statistik fortæller også, at børnetallet faktisk er faldende og vil være det i de kommende år i en lang række kommuner. Så er det jo klart, at man skal gå ind og justere budgettet, for der er ikke nogen idé i at have den samme størrelse institution med det samme antal pladser, hvis man faktisk har færre børn i kommunen. Der er faktisk rigtig mange kommuner, der oplever et markant fald i børnetallet.

Regeringen har meget fokus på at udvikle daginstitutionsområdet. Derfor har vi jo bl.a. også fra 2006 til 2009 brugt ekstra 2 mia. kr. til bl.a. læring og sprogudvikling.

Kl. 13:47

**Formanden:**

Tak til fru Line Barfod.

Så er det hr. René Christensen med spørgsmål til socialministeren.

Kl. 13:47

## Spm. nr. US 103

**René Christensen** (DF):

Tak. Jeg fortsætter lidt i samme spor med daginstitutionerne. Vi har jo talt meget om det her med tid til børnene, og jeg kan også fornemme, at ministeren er meget med på den dagsorden, at det gælder om at have tid til det enkelte barn. Nu hører vi jo tit, at pædagogerne er overbebyrdet med papirarbejde, og derfor har jeg også været glad for, at regeringen sammen med Dansk Folkeparti helt tilbage i 2008 satte gang i processen omkring afbureaukratisering. Det sidste, vi har gjort, har været i forbindelse med Barnets Reform. Der har vi taget yderligere initiativer.

Alligevel bliver vi ved med at se, at både KL, kommunerne og pædagogerne og nu også Københavns Universitet kan komme med

undersøgelser, som viser, at pædagogerne stadig væk har den opfattelse, at der er meget bureaukrati ude i daginstitutionerne. De mener stadig væk, at de skal registrere for meget. Jeg mener jo ikke, at al registrering af dårlig, og det mener Dansk Folkeparti heller ikke det er. Det er også det, der indimellem gør os klogere. Der er nogle krav om registrering, der kommer fra centralt hold, altså her fra de her stole, og der er også nogle krav om registrering, der kommer fra kommunerne, som også ønsker at blive kloge på, hvad der foregår i deres daginstitutioner.

Det, jeg vil spørge ministeren om, er, om der kommer yderligere ting. Vi har jo som sagt gjort tiltag, både i forbindelse med finanslovforhandlingerne og i forbindelse med Barnets Reform, men stadig væk er der ude i daginstitutionerne en opfattelse af, at de bruger meget tid på registrering. Har ministeren nogle nye ting i ærmet, nogle ting på tegnebordet, sådan at der kommer yderligere ting, som vi går ind og kigger på for at se, om der er noget, vi er blevet så kloge på, at registreringen måske skal til at stoppe?

Kl. 13:49

**Formanden:**  
Ministeren.

Kl. 13:49

**Socialministeren** (Benedikte Kiær):

Lovgivningen på området er jo en rammelovgivning, og der har vi sidste år været inde at stille færre krav til læreplaner, så det kun er hvert andet år, de skal evalueres. Vi har inkorporeret børnemiljøvurdering i læreplanerne, og sprogscreening skal ske for de børn, der har et behov, og ikke for alle børn, sådan som det var førhen ifølge lovgivningen. Jeg er altid parat til at gå ind og se på, om der er flere regler, vi kan fjerne, og det er også derfor, jeg bl.a. har kørt den kampagne, der hed »Væk med bøvlet«. Der er bare ikke rigtig kommet noget, der kunne bruges, ind på daginstitutionsområdet i forhold til arbejdet i den enkelte institution.

Det, der er vigtigt, er, at kommunerne også kigger indad og spørger sig selv, hvad det er for nogle proceskrav, hvad det er for nogle krav, de stiller til den enkelte institution, og som medarbejderne i den enkelte institution skal leve op til. Der synes jeg at det var interessant at være på besøg i f.eks. Aarhus Kommune, som faktisk har arbejdet med, hvordan de kan fjerne alle de her regler, som de selv, uden at de egentlig vidste det, år for år har pålagt de enkelte institutioner. Der så jeg noget på ældreområdet, som jeg godt kunne tænke mig at se der var i endnu flere kommuner, sådan at man virkelig vendte bøtten og spurgte: Er der behov for al den dokumentation, som vi faktisk beder om? For vi kan se, at der så bliver mere tid til den borgernære service.

Jeg tror faktisk, at vi i de kommende år vil se rigtig mange nye og spændende bud fra kommunerne på, at man fjerner nogle af de proceskrav, nogle af de regler, som man selv gennem årene sådan set har oparbejdet, og får fjernet dem. Jeg har i hvert fald i løbet af de seneste par dage hørt nogle meget spændende meldinger fra kommunerne netop i forhold til effektivisering, og det vil også sige at få fjernet bøvlede regler.

Kl. 13:50

**Formanden:**

Hr. René Christensen.

Kl. 13:50

**René Christensen** (DF):

Det er jeg utrolig glad for at høre, og jeg kan oplyse, at Dansk Folkeparti og jeg er fuldstændig på linje med ministeren i forhold til det. Det, der er interessant her, er jo, at når vi hører de her udtalelser, er der en forventning om, at langt hovedparten af det bøvøl og krav om papirarbejde og registrering, der kommer, kommer fra centralt hold

fra Folketinget. Det er jeg nu ikke altid overbevist om det gør i alle sager.

Kl. 13:52

Derfor var mit spørgsmål også lidt, om ministeren har noget overblik over eller har en fornemmelse af eller ønsker at få et overblik over, hvor de her ting kommer fra. For det, der sker, er jo tit og ofte, at når vi stiller spørgsmål som landspolitikere og for norges vedkommende også som kommunalpolitikere, kræver det tit en registrering for at få svar på spørgsmålet. Har ministeren en fornemmelse af eller en opgørelse over, hvor meget der ligger i kommunalt regi, og hvor meget der reelt ligger i statsligt regi i forhold til den registrering, der foregår?

Kl. 13:51

**Formanden:**  
Ministeren.

Kl. 13:51

**Socialministeren** (Benedikte Kiær):

I forhold til de enkelte daginstitutioner tror jeg det er meget forskelligt fra kommune til kommune, hvilken praksis man har, og hvad man egentlig har oparbejdet gennem årene, og også hvad man gør på den enkelte institution. For der skal man jo også virkelig tænke sig om, med hensyn til hvad det er for nogle krav, man stiller til sine medarbejdere i forhold til at dokumentere, f.eks. hvad børnene har lavet i løbet af dagen, så forældrene kan komme og se, hvad der er sket i løbet af dagen. Så vi skal jo alle sammen kigge indad.

Vi tog et ordentligt skridt sidste år og fjernede en del krav, og jeg er altid parat, hvis der er nogle hjørner, vi ikke har opdaget, til at fjerne nogle krav, som egentlig snarere viser sig at give bøvnl end at være til glæde for nogen som helst. Jeg håber, at den samme proces sker rundtomkring i landet, og jeg har helt klart tænkt mig at følge det meget, meget nøje. Jeg tror bare, at det er svært at få et samlet overblik over, hvad der egentlig er sket gennem årene, for det er jo ikke kun sådan, at det måske er forskelligt fra kommune til kommune. Der kan også være store forskelle fra institution til institution.

Kl. 13:52

**Formanden:**  
Hr. René Christensen.

Kl. 13:52

**René Christensen** (DF):

Jeg kan kun bekræfte, at jeg er glad for det svar, som jeg har fået fra ministeren, og vi vil selvfølgelig følge op på det, både i udvalgsarbejdet og i de møder, som vi har med ministeren. Så jeg vil sige tak for svaret.

Kl. 13:52

**Formanden:**  
Ministeren har mulighed for at takke.

Kl. 13:52

**Socialministeren** (Benedikte Kiær):  
Tak.

Kl. 13:52

**Formanden:**  
Selv tak. Tak til hr. René Christensen.

Kl. 13:52

**Spm. nr. US 104**

**Formanden:**

Så er det hr. Rasmus Prehn. Og rækkefølgen er alene ud fra at være fair i fordelingen mellem partierne. Værsgo med spørgsmål til socialministeren.

**Rasmus Prehn** (S):

Mange tak. Jeg vil samle op der, hvor ministeren sluttede i sit svar til fru Line Barfod. Sagen er den, at der var en længere disput om, om man ville diskutere tal eller ej, og ministeren afsluttede så sit svar med at sige, at grunden til, at der bliver brugt færre penge ude omkring i landets kommuner, er, at der er færre børn. Nu skal jeg høre, om ministeren er klar over, at det rent faktisk forholder sig sådan, at selv om der i Danmark er færre børn, er der faktisk flere, der vælger at lade deres børn indskrive i en daginstitution. Det vil sige, at det samlede antal børn i daginstitutioner faktisk er højere, end det har været tidligere. Så det argument med, at der er færre børn og derfor færre penge, holder jo ikke, al den stund at der sådan set er flere, der lader sig indskrive i institution. Det kunne jeg godt tænke mig at få ministerens svar på.

Nu havde vi diskussionen om det med tal, og der var så en undersøgelse, der var refereret i Ugebrevet A4, og som ministeren ikke havde så meget tillid til. Ministeren ville hellere bruge tal fra Danmarks Statistik. Nu er der så også kommet nogle nye officielle tal fra Kommunernes Landsforening i det, der hedder Budgetoversigten for 2011. I den her budgetoversigt fremgår det, at man, hvis vi tager børneområdet, rent faktisk bruger 500 mio. kr. mindre, end man gjorde året før. Det svarer altså til ca. 400 kr. mindre pr. barn.

Hvordan får ministeren det til at hænge sammen med, at man har lovet danskerne, at der skulle være uforandret service? Hvordan får ministeren det til at hænge sammen med, at man har lovet, at der skal være ansvarlig børnepasning? Hvis vi tager tallet pr. barn, kan vi jo også se bort fra argumentet om, at der er kommet færre eller flere, for det er jo tal pr. barn, og der er altså færre penge. Hvordan skal vi kunne få bedre omsorg, få bedre børnepasning, når der er så markant mindre pr. barn og i det hele taget til børneområdet? Det kunne jeg godt tænke mig at få ministerens svar på.

Kl. 13:54

**Formanden:**  
Ministeren.

Kl. 13:54

**Socialministeren** (Benedikte Kiær):

Jeg kan næsten forstå af hr. Rasmus Prehns spørgsmål, at man skal til at aflyse det kommunale selvstyre og gå ind fra Christiansborgs side og fuldstændig bestemme, hvordan og hvorledes pengene skal bruges i de enkelte kommuner i de enkelte institutioner.

Ja, der er mange, der vælger at få deres børn passet i en daginstitution, men det antal, der vælger at få deres børn passet i en daginstitution, kan ikke opveje det fald, der er i børnetallet. Det kan godt være, at hr. Rasmus Prehn er uenig, men så kan hr. Rasmus Prehn stille et spørgsmål. Man kan se på virkningen af, hvor mange børn der er indskrevet i daginstitutionerne i forhold til det fald, der er i børnetallet rundtomkring i kommunerne.

Så er der også lige det aspekt, man skal forholde sig til, nemlig at man også bliver nødt til at respektere det, når de enkelte kommuner går ind og omlægger en indsats eller laver noget om for måske at gøre det bedre, mere effektivt og billigere, f.eks. ved at lægge nogle institutioner sammen. Vil de f.eks. lave om på den måde, som ledelsen er indrettet på, ved at de selv kan bestemme, om det, jeg har løftet af regler og bureaukrati på 170 mio. kr., skal bruges på børneområdet, på daginstitutionsområdet eller noget helt andet, er det ikke noget, jeg mener vi fra Christiansborgs side skal blande os i, for det er det, der er det kommunale selvstyre. Når vi løfter nogle regler og nogle byrder og noget bureaukrati væk fra dem, som udløser en effekt på 170 mio. kr., så kan vi jo ikke stille krav om, at de så skal bruges på daginstitutionerne, det må de da selv bestemme!

Men jeg kan forstå, at hr. Rasmus Prehn åbenbart er uenig i, at vi skal bevare det kommunale selvstyre.

Kl. 13:56

**Formanden:**

Hr. Rasmus Prehn.

Kl. 13:56

**Rasmus Prehn (S):**

Naturligvis skal vi bevare det kommunale selvstyre. Men jeg synes, det er lidt mageløst, at vi skal høre på, hvad ministeren står her og siger. Da fru Line Barfod var på for et øjeblik siden med tal for besparelser på børneinstitutionsområdet, prøvede ministeren at afvise det ved at sige: Ah, det passer vist ikke helt, jeg har nogle andre tal fra Danmarks Statistik osv.

Da jeg så kommer på med mit spørgsmål, afviser ministeren ikke længere, at der er tale om besparelser, for nu er det et spørgsmål om, at man ude i kommunerne bare benytter sig af det kommunale selvstyre. Men kan ministeren ikke bekræfte, at der her i efteråret, hvor regeringen lagde op til nulvækst, var rigtig mange kommuner, som meget højlydt fortalte regeringen, at de på den her måde sådan set satte det kommunale selvstyre ud af kraft, for de havde ikke nogen anden mulighed end at spare?

Erik Lund, der er konservativ borgmester i Allerød Kommune, var jo meget højlydt i sin kritik af regeringens nulvækst, for som han sagde: Jeg kan ikke andet end at spare. Mener ministeren ikke, at det så er et brud med det kommunale selvstyre, at man tvinges ud i at spare på det, regeringen lovede der skulle være råd til, nemlig velfærd og børnepasning?

Kl. 13:57

**Formanden:**

Så er det ministeren.

Kl. 13:57

**Socialministeren (Benedikte Kiær):**

Hr. Rasmus Prehn har ikke helt hørt, hvilke tal fru Line Barfod og jeg diskuterede. Vi diskuterede tal for normeringer. De tal, som fru Line Barfod henviste til, var nogle fra undersøgelsen, og jeg henviste til Danmarks Statistiks tal. Jeg mener faktisk, at vi godt kan respektere og tro på de tal, der kommer fra Danmarks Statistik, men det kan jeg sådan set forstå at hr. Rasmus Prehn også sætter spørgsmålstegn ved.

Nej, jeg gik ikke ind og sagde, at der slet ikke blev skåret i nogen som helst budgetter nogen steder i forhold til daginstitutionsområdet. Jeg sagde, at der også er færre børn, og det har selvfølgelig også indflydelse på, hvor store budgetterne er. Og så har det selvfølgelig også indflydelse på budgetterne, hvis man vælger ikke at ville bruge den lettelse, jeg kommer med på 170 mio. kr. på daginstitutionsområdet, men man hellere vil prioritere det på et andet område.

Så kan jeg her forstå, at de ting, som Socialdemokraterne har sagt om, at den offentlige sektor skal effektiviseres, slankes og trimmes, åbenbart er aflyst.

Kl. 13:58

**Formanden:**

Hr. Rasmus Prehn.

Kl. 13:58

**Rasmus Prehn (S):**

Jeg synes, at ministeren er meget langt ude omkring i sin argumentation. Hun kommer med alle mulige forskellige bortforklaringer i stedet for at forholde sig til det helt konkrete spørgsmål, som handler om, hvordan regeringen på den ene side kan love, at vi skal have ordentlig børnepasning, ordentlig velfærd, og så på den anden side rent

faktisk lave så stramme økonomiske rammer for kommunerne, at man nu bruger ½ mia. kr. mindre på børnepasningsområdet, end man gjorde året før.

Nu, hvor vi er i gang med det her, vil jeg sige, at jeg tror, at alle er enige om, at man selvfølgelig skal prøve at gøre det mest muligt effektivt. Er der steder, hvor man kan undgå noget bureaukrati, så er det fint med os. Det er også det, vi mener fra socialdemokratisk side. Men hvordan skal man, når vi i forvejen er i trange tider, så finde ekstra penge til skattelettelser, som jeg forstår at Det Konservative Folkeparti ønsker? Man har senest været ude og love hele 35 mia. kr. i skattelettelser. Hvordan får ministeren det til at hænge sammen, at man lover skattelettelser, når vi er i en tid, hvor vi er presset helt i bund på et så vigtigt område som pasning af vores børn, som jo også hænger sammen med lønmodtageres mulighed for at kunne passe deres arbejde, altså at de skal kunne få passet deres børn? Er det ikke simpelt hen at trække tæppet væk under velfærdssamfundet at give så massive skattelettelser?

Kl. 14:00

**Formanden:**

Så er det socialministeren.

Kl. 14:00

**Socialministeren (Benedikte Kiær):**

Jamen igen har hr. Rasmus Prehn sikkert ikke hørt, hvad det er for nogle udtalelser, der er kommet fra bl.a. partiets politiske leder. Der er blevet talt om, at vi selvfølgelig skal finde balance i 2020. Det er bl.a. baggrunden for, at vi er kommet med genopretningspakken og vi er kommet med forslaget omkring tilbagetrækningsreformen. I genopretningspakken ligger der også en indefrysning af nogle af de skattelettelser, som vi besluttede i forbindelse med forårspakken, og de skal jo først tøs op igen, før vi overhovedet begynder at tale om nye skattelettelser.

Det, som der er blevet sagt fra konservativ side, er, at vi på sigt godt kunne tænke os, at vi arbejdede hen imod – selvfølgelig først, når vi fandt et råderum til det – at vi kunne have et lavere skattetryk, når vi faktisk er det land i verden, der har det højeste skattetryk. Vi bliver simpelt hen nødt til at se på, hvordan vi kan gøre os konkurrencedygtige i forhold til andre lande. Det var sådan set der, det simple ønske egentlig lå. Vi har ikke været ude og sige, at det skal loves her og nu på nogen som helst måde.

Jeg går meget op i, at vi har en ordentlig børnepasning i vores kommuner, og at vi har nogle forældre, som er glade for de dagtilbudspladser, som vi tilbyder deres børn. Der er det jo også dejligt og glædeligt at se, at når vi får de her resultater fra undersøgelser, der går ind og ser på, hvad forældrene synes om det, vi tilbyder deres børn, kan vi se, at de faktisk er rigtig, rigtig tilfredse med det, som vi tilbyder deres børn. Og det synes jeg faktisk vi kan glæde os over.

Kl. 14:01

**Formanden:**

Tak til hr. Rasmus Prehn og tak til socialministeren.

Hermed sluttede spørgetimen.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

## 2) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

Kl. 14:01

### Formanden:

Her kan jeg oplyse, at spørgsmål nr. 1 og 2 på dagens dagsorden (spørgsmål nr. S 1253 og S 1254) udgår, da udenrigsministeren er blevet syg.

Endvidere skal jeg oplyse, at det af hr. Ole Hækkerup under nr. 7 opførte spørgsmål til klima- og energiministeren (spørgsmål nr. S 1252) efter ønske fra spørgeren er overgået til skriftlig besvarelse.

Men der resterer stadig spørgsmål til ministre. Og det første spørgsmål er stillet af hr. Flemming Møller Mortensen til indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 14:01

### Spm. nr. S 1253

1) Til udenrigsministeren af:

**Frank Aaen (EL):**

Fortryder regeringen den støtte, der er givet direkte og via EU til diktaturer i Mellemøsten?

(Spørgsmålet er udgået af dagsordenen).

Kl. 14:01

### Spm. nr. S 1254

2) Til udenrigsministeren af:

**Frank Aaen (EL):**

Hvad gør regeringen og EU for at støtte de demokratibevægelser i Mellemøsten, der har som mål at vælte det herskende diktatur?

(Spørgsmålet er udgået af dagsordenen).

Kl. 14:02

### Spm. nr. S 1246

3) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

**Flemming Møller Mortensen (S):**

Mener ministeren, at det er tilfredsstillende, at flere end 20.000 danske børn kan ende med skrumpelever som følge af overvægt, jf. artikel i B.T. den 25. februar 2011, »Børn risikerer skrumpelever«?

### Formanden:

Værsø med spørgsmålet.

Kl. 14:02

**Flemming Møller Mortensen (S):**

Mange tak.

Mener ministeren, at det er tilfredsstillende, at flere end 20.000 danske børn kan ende med skrumpelever som følge af overvægt, jf. artikel i B.T. den 25. februar 2011, »Børn risikerer skrumpelever«?

Kl. 14:02

### Formanden:

Så er det ministeren.

Vi skal lige have teknikken til at være klar over, at det er indenrigs- og sundhedsministeren, der skal svare! Værsø.

Kl. 14:02

### Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Artiklen i B.T. den 25. februar giver heldigvis ikke – som man også kunne forudse – et korrekt billede af situationen. Det er ikke sådan, at der er flere end 20.000 danske børn, der ender med skrumpelever som følge af overvægt. Det forholder sig i stedet på følgende måde: Ca. 40 pct. af svært overvægtige børn med et såkaldt BMI på over 30 har udviklet fedtlever, og *det* svarer til ca. 20.000 børn, og det er altså noget helt andet end skrumpelever. Mellem 25 og 50 pct. af disse børn udvikler en betændelsestilstand i leveren, som ikke i sig selv er farlig, og det svarer til mellem 5.000 og 10.000 børn. Ud af

dem skønner eksperter at 1-2 pct. som voksne risikerer at udvikle en decideret skrumpelever, og det svarer til mellem 100 og 200 børn.

Så der er altså ikke tale om 20.000 børn, men om mellem 100 og 200 børn, som med tiden – måske – vil kunne udvikle skrumpelever som følge af svær overvægt. I Danmark er det i det hele taget yderst sjældent – heldigvis – at vi ser børn eller unge med skrumpelever, og som oftest skyldes de tilfælde, der er, andre årsager end overvægt. Det er faktisk ekstremt sjældent, at man skønner, at årsagen har været fedme.

Men det kan ikke afvises, at hvis svært overvægtige børn fortsætter med at være svært overvægtige som voksne, så vil nogle få af dem risikere at udvikle skrumpelever, og de børn skal selvfølgelig udredes og behandles, inden det går så galt, at de udvikler skrumpelever.

Kl. 14:04

### Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 14:04

**Flemming Møller Mortensen (S):**

Tak, og tak til ministeren for svaret. Det er rigtig godt, at ministeren har været inde at undersøge, om det, medierne bringer, er faktisk eller ikke.

Men hvorom alting er, er det jo sådan, at ingen børn selv vælger at blive overvægtige, og det vil jeg gerne høre ministerens holdning til. Det er i hvert fald min holdning. Børn har ingen mulighed for selv at vurdere, om en vane, de har tillagt sig, er god eller dårlig, og dermed har de heller ikke mulighed for at vurdere, hvordan konsekvenserne bliver af det, der nu engang er deres vane eller deres adfærd.

Konsekvenserne af fedme er mange, om det er skrumpelever, fedtlever, sukkersyge, forhøjet blodtryk eller anden form for hjerte-kar-sygdom, og der vil jeg gerne høre ministeren, om det ikke er ministerens holdning, at vi bør gøre alt, hvad vi kan, for at sikre, at børn, som netop ikke selv har mulighed for at vælge og se konsekvenserne af den adfærd, de har, bliver hjulpet.

Vi ved, at der i hver skoleklasse sidder tre-fire elever, som er overvægtige, og vi ved også med baggrund i de seneste tal, at tendensen ikke går i retning af to elever pr. klasse, men nærmere i retning af fem elever pr. klasse, og det vil sige, at problemet er tiltagende. Vi ved også, jævnfør ny dansk forskning, at forældrene har en blind plet, i forhold til at forældre til overvægtige børn rent faktisk har et meget dårligt syn med hensyn til at se, om deres børn er overvægtige eller ej. Vi ved også, at børn af overvægtige forældre selv har fire gange så stor risiko for at blive overvægtige, og at de tager overvægten med sig fra børne- og ungdomsårene ind i voksenårene.

Så mit spørgsmål til ministeren er: Hvilken holdning er det, vi politisk skal have til, at vi ser problemet stige, og hvilke politiske initiativer er det, vi skal sætte i værk, når vi har vedkendt os, at problemet er stigende?

Kl. 14:06

### Formanden:

Så er det ministeren.

Kl. 14:06

### Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Nu har spørgeren jo selv sagt det hele, og jeg kan kun erklære mig enig. Den holdning, vi skal have, er selvfølgelig, at vi skal holde dampen oppe, når det gælder alt, hvad der har med forebyggelse at gøre, herunder kost og motion. Og det er ikke bare noget med skoler, det er også noget med hjem. Vi ved også – for det talte vi om i spørgetiden i sidste uge – at det især er en mindre del af befolkningen, som halter bagefter den uddannede og den mere velbærgede del af

befolkningen. Det er galt med livsstilen, det er galt med spisevanerne, det er galt med opmærksomheden om, hvad børn har brug for. For børn skal opdrages, og de skal præges, det er deres forældres pligt, og det skal de også i skolen, og hjem og skole skal bakke hinanden op.

Det er svært for skolen at gøre noget ved et barns overvægt, hvis barnet derhjemme ikke får andet end wienerbrød og støtte til at spise usundt og drikke colaer.

Kl. 14:08

**Formanden:**

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 14:08

**Flemming Møller Mortensen (S):**

Jo, men hvordan er det, vi kommer frem til at finde bedre løsninger? Jeg sagde i min motivation for spørgsmålet her, at der er tre-fire elever i hver dansk skoleklasse, som er overvægtige. Det går ikke imod to, det går imod fem i hver klasse.

Ministeren har ansvaret for at initiere bedre vaner, mere sund fornuft til forældre, til børn, til alle andre voksne, som har med børn at gøre. Hvilke initiativer er det, ministeren har taget eller agter at tage her? For ingen børn vælger jo, som jeg siger, selv at blive overvægtig. Så det er et voksenansvar, vi skal have ind. Det er et voksenansvar at få handlet på det problem, vi politisk har vedkendt os.

Kl. 14:09

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 14:09

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):**

Det kan hr. Flemming Møller Mortensen jo godt spørge om hver uge, og lad os da mødes i næste uge igen. Nej, da er der ikke møde i salen, men så om 14 dage. (*Formanden:* Man kan godt mødes alligevel, selv om der ikke er møde i salen). Netop. Formanden har altid ret.

Forebyggelsesprogrammet, som regeringen har fremsat, er vi jo ved at have gennemført. Vi har også sagt klart – det talte vi om for en uge siden – at målsætningen, at børn skal røre sig 1 time om dagen, skal vi meget gerne nå. I øvrigt rører de fleste børn sig jo mere end 1 time om dagen, men så er der altså den tunge ende, som ikke gør det.

Med hensyn til kost er der stigende bevidsthed. Det er somme tider svært at få børnene til at spise det sunde i skolekantine, men der arbejdes med det.

Og med hensyn til medlemskab af frivillige idrætsforeninger har vi Breddeidrætsudvalgets forslag og et inspirationskatalog, som vi også snakkede om sidst.

Så jeg vil gerne henvise til alt, hvad vi talte om sidst. Det gælder stadig. Der skal gang i forebyggelsen, og det er især børn og unge, det handler om. Om der så er to eller fem i hver klasse, det ved jeg ikke, men der er for mange.

Kl. 14:10

**Formanden:**

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 14:10

**Flemming Møller Mortensen (S):**

Når ministeren siger, at regeringens initiativer er ved at være gennemført, så må jeg jo bare sige, at vi jo i og for sig står med et endnu større problem, end ministeren og jeg måske egentlig har vedkendt os. Vi ser lige nøjagtig, at vi ikke får rykket på det. Så årsagen til min utrættelige spørgen til ministeren, som jeg forstår ministeren sy-

nes det er, er jo et spørgsmål om at få det her ansvar trukket frem.

Det gælder både de regerende partier og også oppositionen. Jeg ønsker, at vi skal få handlet sammen – mere rettidigt end det, jeg synes regeringen gør i øjeblikket.

Ministeren siger, at vi skal få gang i forebyggelsen. Ja, men hvem er det, der har ansvaret for at få initieret og skubbet forebyggelsen i den rigtige retning? For når vi nu ser tallene – vi så for 14 dage siden dem fra Region Midtjylland – er det alarmerende. Vi har set det med sundhedsprofiler, som er lavet rundtomkring i regionerne, og vi ser, at på 3 år er tallet for, hvor mange der bliver overvægtige, steget med flere procentpoint. Jeg vil gerne spørge ministeren: Er det nok, det, man gør, eller er det for lidt?

Kl. 14:11

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 14:11

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):**

Nu skal spørgeren jo ikke blive mismodig. Rygekampagnerne har i den grad virket, og der er også tegn på, at man nu er mere bevidst om at begrænse alkoholforbruget både i ungdomsuddannelserne, når der holdes fest, og også i disse introuger i de videregående uddannelser, som jeg i øvrigt altid har været dybt betænkelig ved. Nu kan jeg forstå, at de i hvert fald sejler i lidt mindre sprit, end de gjorde tidligere.

Der er store fremskridt, men problemet er, at der er en del af befolkningen, som ikke er med på dette sundhedstog. Spørgeren er jo meget velkommen til at rejse rundt som sundhedsapostel og prædike sit evangelium, og det gør jeg jo også selv og overalt, hvor jeg kommer frem. Hvis så spørgeren finder ud af, hvad det lige præcis er for ord, der virker på de rigtige og ikke bare på dem, der i forvejen er frelst, og som ved, hvad der skal gøres, så er der ingen, der er mere lydhør end mig. Så lader jeg mig gerne inspirere.

Kl. 14:12

**Formanden:**

Således sluttede spørgsmål 3.

Spørgsmål 4 er også stillet af hr. Flemming Møller Mortensen til indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 14:12

**Spm. nr. S 1247**

4) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

**Flemming Møller Mortensen (S):**

Får den nye forskning, der viser, at børn risikerer skrumpelever som følge af overvægt, ministeren til at overveje en mere systematisk behandling af svært overvægtige børn?

**Formanden:**

Værsgo at stille spørgsmålet.

Kl. 14:12

**Flemming Møller Mortensen (S):**

Får den nye forskning, der viser, at børn risikerer skrumpelever som følge af overvægt, ministeren til at overveje en mere systematisk behandling af svært overvægtige børn?

Kl. 14:13

**Formanden:**

Så er det ministeren.

Kl. 14:13

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):**

Som det fremgik, er B.T.s artikel ikke noget grundlag, som man overhovedet kan drøfte problemstillingen ud fra. Men jeg skal sup-

plere mit foregående svar med, at indsatsen for at forebygge overvægt er et kommunalt ansvar. Sådan har vi jo delt tingene imellem de forskellige offentlige instanser. Behandlingen af svær overvægt og de tilstødende komplikationer som fedtlever, forhøjet blodtryk, diabetes osv. bør ske i almen praksis og på sygehusene, som er regionernes ansvar.

Når svært overvægtige børn indlægges på en sygehusafdeling, er det ledelsens ansvar, at børneafdelingerne er opmærksomme på, at overvægtige børn også udredes for de normale følgekompikationer ved svær overvægt. Det gøres normalt, ved at der udarbejdes instrukser og vejledninger, så alle kender til de relevante retningslinjer på hospitalet. Jeg skal imidlertid ikke udelukke, at der kan være behov for at skærpe lægernes opmærksomhed på disse forhold.

I forhold til at bekæmpe svær overvægt skal vi først og fremmest forebygge. Sundhedsstyrelsen har udgivet en klinisk vejledning om opsporing og behandling af overvægt hos førskolebørn til almen praksis. Vejledningen skal støtte læger og praksispersonalet i at reagere på uheldig vægtudvikling hos førskolebørn ved de forebyggende helbredsundersøgelser. Det er også vigtigt, at de kommunale sundhedstilbud støtter op om den praktiserende læges indsats. Til det formål er Sundhedsstyrelsen i færd med at udforme en vejledning til den kommunale sundhedstjeneste om opsporing af overvægt samt tidlig indsats over for førskolebørn.

Den systematik, spørgeren gerne vil have, er der faktisk med de nævnte vejledninger og de årlige sundhedsaftaler, som kommunerne indgår med regionerne.

Kl. 14:15

**Formanden:**

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 14:15

**Flemming Møller Mortensen (S):**

Til det allersidste vil jeg blot sige til ministeren, at hvis de regler er der, hvad er det så, der får ministeren til at tro, at Sundhedsstyrelsens nye vejledninger vil få en bedre effekt end dem, der allerede er der? Det kan jo virke en lillebitte smule forvirrende. Men jeg er da glad for, at ministeren siger, at Sundhedsstyrelsen arbejder på det her og vil forsøge at lave endnu bedre vejledninger.

Jeg er jo helt enig med ministeren i, at det her i øjeblikket er placeret som et kommunalt ansvar. Men kan ministeren ikke bekræfte, at tendensen er, at flere og flere børn bliver overvægtige? Og dermed må vi vel sige, at uanset hvor god en indsats, ministeren synes vi gør i dag, indfrier den ikke vores ønsker. Indsatsen indfrier ikke den nødvendige indsats, der skal til for at få knækket kurven.

Det her drejer sig om fedme. Det drejer sig ikke om rygning eller om alkohol. Vi bliver nødt til at se tingene isoleret. Det her drejer sig om overvægt hos børn, som ikke selv har valgt at blive overvægtige.

Med hensyn til risikoadfærd må man sige, at det er en risiko at blive født ind i en overvægtig familie, fordi de overvægtige forældre og forældre generelt er blinde for, om deres børn er overvægtige. Det er jo ministerens holdning og ministerens partis holdning, at forældrene bærer et meget stort ansvar. Det er jeg i og for sig enig i, men vi må blot spørge, om der ikke også er et andet ansvar, hvis forældrene vitterligt vender det blinde øje eller måske to blinde øjne mod, at deres børn bliver overvægtige.

Hvordan er det, at vi skal systematisere det her? Det er det, spørgsmålet går på. Hvilke behandlingstilbud er det, man skal bygge op, så der reelt er et tilbud til de her familier? For mig at se er det jo ikke kun barnet, det her drejer sig om. Vi bliver nødt til at give et tilbud, hvor tilbuddet dækker både børn og voksne. Er ministeren enig med mig heri?

Kl. 14:17

**Formanden:**

Så er det ministeren.

Kl. 14:17

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):**

Jeg synes, at jeg ret grundigt beskrev, hvad man gør, når man får øje på overvægtige børn i klasserne. Det vil jeg ikke gentage. Det er de behandlingstilbud, som jeg beskrev, som man så kan henvise børnene til.

Men jeg lader mig meget gerne belære af hr. Flemming Møller Mortensen. Jeg vil bare sådan ønske, at han ville øve sig lidt på at belære andre end mig, for det er altså lettere sagt end gjort at trænge ind med et budskab, som forstås af det store flertal, som ikke har brug for det, men som ikke opfattes af det mindretal, som har brug for det. Det er det, der er problemstillingen. Det er derfor, at vi har ulighed i sundhed i Danmark, for der er en gruppe, som ikke er modtagelig for moralprædikener, sundhedsapostle og alt det, som hr. Flemming Møller Mortensen ganske rigtigt siger, og som jeg også selv kunne have sagt. Det er de ikke modtagelige for.

Så er spørgsmålet, hvad er det så, man gør? Der tager man fat i børnene, når de er i skolen. Man tager fat i dem og prøver at få dem med i det frivillige idrætsarbejde. Man tager fat i dem og prøver at få dem til at cykle til skole i stedet for at køre i bus. Man bygger cykelstier, så det bliver lettere at få dem til at gøre det osv. Det er jo alle disse små nap, som tilsammen skal gøre den gruppe, som ikke lytter til alle de kloge ting, som hr. Flemming Møller Mortensen har så evig ret i, mindre og mindre.

Kl. 14:18

**Formanden:**

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 14:18

**Flemming Møller Mortensen (S):**

Ja, små nap, men grunden til, at jeg spørger ind til det, er jo, om det er de rigtige nap, der foretages, eller om der skal foretages flere nap.

Her må jeg bare sige, at der altså er en forskel på regeringen og Socialdemokraterne. Regeringen vil ikke mere end det, den gør, og det gør, at endnu flere børn udvikler overvægt. Regeringen har ikke formået at reducere tallet. Der må jeg blot sige, at vi ved, at der et problem med førskolebørn helt ned til 4-års-alderen.

Med hensyn til at belære eller prædike evangelium synes jeg nu, at det er en ædel kunst at kunne, og jeg er da glad for, at ministeren siger, at vi faktisk prædiker over den samme tekst og måske også lidt den samme tolkning. Men vores midler eller længden på talen er åbenbart forskellig. Vi vil i hvert fald noget andet.

Når ministeren siger, at det er en minoritet, et mindretal, der er overvægtige, må jeg sige, at det er tre til fire elever i hver klasse. Så det er ikke bare en minoritet, som er næsten usynlig; den er meget, meget synlig, også kilomæssigt, i hver eneste klasse.

Jeg vil spørge ministeren: Skal vi ikke gøre noget andet og mere end det, der bliver gjort i dag?

Kl. 14:20

**Formanden:**

Så er det ministeren.

Kl. 14:20

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):**

Nu slap det ud. Jeg troede, vi havde en seriøs diskussion om, hvad vi gør, men nu kan jeg forstå, at vi bare står og skal fremhæve S-SF's plan »Fair Forandring«. Jeg har ikke fundet så mange ting i S-SF's oplæg – jeg har i det hele taget ikke fundet så meget i det oplæg, og

jeg har altså heller ikke fundet noget, der løser problemet med overvægtige børn. Men vis mig, hvor det står i S-SF's oplæg, så vil vi da overveje det.

Der er nogle ting i Forebyggelseskommissionens forslag, som vi enten har ændret eller ikke har taget med, og det er, fordi man jo altså også lige skal have familiens ansvar med i billedet. Hvis man ikke får borgerne vænnet til, at det er deres eget ansvar at tage vare på deres helbred, nytter moralprædikenerne og alle undersøgelserne jo ikke noget som helst. Så det der med også at tage hensyn til, at borgerne skal tage et ansvar, er ikke noget, vi er flove over i regeringen, og hvis der er en kant der mellem regeringen og S-SF, jamen så synes jeg, vi skal dyrke den kant, for det er jo en spændende debat, som jeg synes er meget relevant.

Kl. 14:21

#### Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 14:21

#### Flemming Møller Mortensen (S):

Ministeren sagde til mig tidligere i dag, at nu måtte jeg jo ikke opgive. Jeg kan kun love ministeren, at det gør jeg ikke. Jeg synes til gengæld, at der måske er et lidt opgivende tonefald hos ministeren. Det, der måske lige nøjagtig er mit formål i dag, er at prøve at få det konfronteret, for hvad er det mere, som regeringen har at ryste op med, når man nu har indset problemet og ikke har de rigtige midler til at løse det.

Jeg vil gerne sige, at vi fra socialdemokratisk side i vores forebyggelsesudspil har sagt, at vi har et princip, hvor vi gerne vil formalisere og forpligte alle voksne, som har med børn at gøre fra førskole, skole, SFO og helt op i ungdomsårene, til at sige, at på samme måde som de konfronterer boglig udvikling, vil de gerne fokusere på barnets trivsel eller mistrivsel på sundhedsområdet, men også på de psykiske faktorer. Det vil vi gøre ved at formalisere og forpligte alle voksne.

Lyder det fuldstændig forkert i ministerens ører, eller hvad er årsagen til, at regeringen efter 10 år ikke har grebet en formaliserende ramme for det her problem?

Kl. 14:22

#### Formanden:

Så er det ministeren.

Kl. 14:22

#### Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Spørgeren vil formalisere og forpligte alle voksne. Det tror jeg da vi har brug for at få uddybet lidt. Hvad er det for et samfund, vi skal have, hvor S-SF vil formalisere og forpligte alle voksne? Undskyld, men det kræver da en nærmere forklaring.

Jeg er ikke præget af opgivelse. Jeg siger tværtimod til spørgeren: Hold dog op med det sortsyn. Der er en kæmpemæssig fremgang, når det gælder livsstil i Danmark. Det er derfor, at vi øger levealderen så meget, som vi gør. Folk lever længere, og de er sundere længere. Men så er der den tunge ende, som ikke lytter til formaninger, og det har jeg jo ikke på nogen måde bagatelliseret. Jeg har bare ikke hørt nogen effektive forslag fra hr. Møller Mortensen, selv om jeg erkender, at han åbenbart vil formalisere og forpligte dem. Hvad mener han med det?

Kl. 14:23

#### Formanden:

Det bliver ikke afklaret her, for hermed sluttede spørgsmål 4. Tak til hr. Flemming Møller Mortensen.

Den næste spørger er fru Sophie Hæstorp Andersen, og det er også med spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 14:23

#### Spm. nr. S 1250

5) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

#### Sophie Hæstorp Andersen (S):

Hvad vil regeringen gøre for at nedbringe de fortsat lange ventetider for bryst-, tarm- og lungekræft, og får det regeringen til at overveje at sætte konkrete mål for kræftbehandlingen i Danmark?

#### Formanden:

Værsgo til fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:23

#### Sophie Hæstorp Andersen (S):

Hvad vil regeringen gøre for at nedbringe de fortsat lange ventetider for bryst-, tarm- og lungekræft, og får det regeringen til at overveje at sætte konkrete mål for kræftbehandlingen i Danmark?

Kl. 14:23

#### Formanden:

Så er det ministeren.

Kl. 14:23

#### Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det er jo et af de spørgsmål, som man er rigtig glad for som minister, når Kræftens Bekæmpelse og Socialdemokraterne har fyldt offentligheden med forkerte oplysninger om den betydelige fremgang, der er for kræftbehandlingen. Så tak, fordi jeg får lov til at sætte tingene på plads.

Den seneste offentliggørelse fra Sundhedsstyrelsen viser, at udviklingen i forløbstiden for tre af de kræftformer, som bliver nævnt i spørgsmålet, er stagneret, men det skal ses i lyset af, at der allerede fra 2007 til 2008, som ikke er med i tallene, skete et markant fald i forløbstiden på netop de tre kræftformer, altså på det tidspunkt, hvor regeringen besluttede, at kræft skal behandles som en akut sygdom. Det skyldes antagelig, at pakkeforløbene for de tre kræftformer var blandt de pakkeforløb, der skulle være gennemført i starten af 2008. Man var derfor allerede i løbet af 2007 i gang med at gennemføre dem, altså pakkeforløbene, og det var muligt på grund af de ekstra penge, som blev tilført kræftområdet med Kræftplan II i 2006 og 2007. Indførelsen af disse pakkeforløb har altså for både lunge-, bryst- og tarmkræft haft stor positiv effekt for patienterne.

Med hensyn til brystkræft kan jeg sige, at indførelsen af det landsdækkende screeningsprogram for brystkræft i 2008 og 2009 gjorde, at vi simpelt hen har fundet flere tilfælde, og det har i denne periode presset kapaciteten på området, men nu hvor vi er igennem første runde, den såkaldte prævalensrunde, forventer jeg, at antallet af nye tilfælde vil falde, og at det igen vil betyde kortere forløbstider i den kommende tid.

På lungekræftområdet blev vi sidste år opmærksomme på, at der var en tendens til stigning i forløbstiderne for lungekræftpatienter. Det reagerede regeringen og regionerne prompte på i form af kapacitetsforøgelse. Det har båret frugt. Helt nye tal viser, at flere lungekræftpatienter nu kommer hurtigere i behandling.

På tarmkræftområdet ved jeg, at man ude i regionerne i løbet af det foregående år, altså 2010, har arbejdet på at øge kapaciteten, og det er også min forventning, at dette afspejles i forløbstiderne. Hertil kommer, at vi jo altså nu vil tjekke alle mellem 50 og 75 år, hvis de ønsker det, for tarmkræft som led i Kræftplan III.

Regionerne er i gang med at analysere, hvorfor nogle patienter oplever meget lange forløb, og det supplerer jo så arbejdet med at etablere pakkeforløb for patienter, som er svære at diagnosticere. Så der er rigtig meget i gang for at reducere forløbstiderne på kræftområdet generelt.



Jeg vil også til den nye spørger advare mod det sortsyn, der skaber mismod, og i stedet bruge de fremgange, der er, til at anspore regionerne, os alle til at få yderligere fremgang.

Kl. 14:27

**Formanden:**

Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:27

**Sophie Hæstorp Andersen (S):**

Det mismod, som ministeren taler om, er jo ikke et mismod, som vi i første omgang stod alene med. Da Sundhedsstyrelsen kom ud med sine tal, lagde man jo frem, at der var nogle områder, hvor ventetiderne var blevet længere, og det kan jeg ikke forstå at ministeren nu nærmest taler imod.

Vi kan også tage fat i en helt anden, en dansk kræftlæge, ledende overlæge Lisa Sengeløv, der jo er citeret for at have sagt:

»Tallene kommer ikke bag på formanden for de danske kræftlæger. Kræftpakkerne er gennemført uden ekstra ressourcer. Samtidig er sparerunderne heller ikke gået udenom kræftområdet. Endelig har der været en stigning i aktiviteterne i forbindelse med indførelse af mammografi« – det er det, ministeren også påpeger – »som har givet en midlertidig pukkel og længere ventetid«.

Men kunne man ikke også have anført, når nu ministeren siger, at det var klokkeklart fra starten, at øget mammografiscreening ville betyde flere brystkræftpatienter, eller at man ville stå med nogle udfordringer, at så var det måske ikke det helt rigtige at gøre, altså at indføre sparerunder, på kræftområdet på det her område.

Kl. 14:28

**Formanden:**

Ministeren.

Kl. 14:28

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):**

Nu synes jeg, at det hele bliver uforståeligt. Der er ikke noget område, der har fået flere penge end lige præcis kræftområdet, og det er ekstra penge. Der er ikke noget område, der i de kommende år får flere ekstra penge end lige præcis kræftområdet, og det er ekstra penge. Det vil føre til yderligere afkortning af forløbstider, forlængelse af levetider, forbedringer af overlevelsesprocenter osv. Selv om der altså er flere, der bliver tjekket, er forløbstiderne på de fleste områder faldet. Det skal man jo lige have med. Jeg ved ikke, hvem der har sagt, at der ikke er ekstra ressourcer på kræftområdet. Jeg kan selvfølgelig ikke bestride, at der kan være en afdeling på et hospital, hvor der ikke er ekstra penge, men jeg kan da forsikre, at der alt i alt har været tale om ekstra ressourcer. Overlevelsen er altså steget med 7 pct. på 10 år. Vi behandler 60.000 flere mennesker om året for kræft, end vi gjorde for 10 år siden. Vi har nedbragt forløbstiderne, og overlevelsesmuligheden er forbedret hele vejen igennem.

Kl. 14:29

**Formanden:**

Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:29

**Sophie Hæstorp Andersen (S):**

Ministeren vil åbenbart ikke stå på mål for, at der er andre end Socialdemokratiet, der har været ude at kritisere, at der er længere ventetid for nogle kræftpatienter, og at det jo er Sundhedsstyrelsens egne tal, der er blevet lagt frem, som har vist det.

Det kan jeg godt forstå ministeren prøver at bortforklare, men når Kræftens Bekæmpelse siger, at det er et markant problem for patienterne, og en ledende overlæge oven i købet siger, at de har gjort alt, hvad de kunne med de ressourcer, der er til rådighed, men kræftom-

rådet er heller ikke gået uden om sparerunder, så må ministeren da anerkende, at det jo må være, fordi man ude rundtomkring har oplevet, at der var sparerunder. Der var jo altså sparerunder både i foråret 2009 og i foråret 2010, der er nye sparerunder på sygehusene lige nu i 2011, og det ville da overraske mig meget, hvis ikke nogle af de sparerunder også har ramt kræftområdet, når nu oven i købet en ledende overlæge, Lisa Sengeløv, siger, at det er sådan, det er.

Der kan jeg jo måske bare undre mig lidt, for i Socialdemokratiet og SF har vi fremlagt et forslag om, der skulle være mulighed for at lave meraktivitet på bl.a. kræftområdet, således at man ikke blev ramt af, at man havde arbejdet så meget med at nedbringe ventetiderne for kræftpatienterne, at man til sidst stod og skulle fyre folk, som tak for at de havde gjort det bedre for kræftpatienterne i Danmark. Men det har regeringen jo ikke villet være med til, og det vil jeg da godt høre ministerens kommentar til, altså at man indfører kræftpakker, samtidig med at man sparer.

Kl. 14:31

**Formanden:**

Så er det ministeren.

Kl. 14:31

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):**

Enhver kan jo høre, at der ikke bliver spurgt her for at få svar. Der bliver spurgt for at få lejlighed til at sige en hel masse, og så er jeg da glad for, at jeg kan kommentere det, der bliver sagt.

For det første kan det jo være, at fru Sengeløv ikke har det totale overblik – det kunne jo være. Det kunne jo også være, at der, hvor der eventuelt spares, har man året forinden haft en kæmpe overskridelse. Det er jo det, der er det generelle billede i hvert fald i nogle af regionerne. Det er klart, når man har en kæmpe overskridelse det ene år, må man jo spare den næste. Det betyder ikke, at der alt i alt spares på sundhedssektoren i Danmark. Den har aldrig haft flere penge. Vi har jo altså fået 12.000 flere ansatte i sundhedssektoren siden 2001, og det tal stiger og stiger, for det er det eneste område, som får lov at vokse hvert eneste år også i de kommende år.

Jeg står gerne på mål for det hele. Jeg bortforklarer ikke noget som helst. Jeg korrigerer bare forkerte tal, når de kommer fra Kræftens Bekæmpelse, som jeg ellers har et fint samarbejde med, men jeg er da skuffet over, at Kræftens Bekæmpelse simpelt hen kom med notorisk forkerte tal, og så skal de jo rettes. Så vil jeg altså også have lov at rette, når Socialdemokraterne siger noget, der er forkert – undskyld, men det vil jeg blive ved med.

Kl. 14:32

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**

Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:32

**Sophie Hæstorp Andersen (S):**

Ministeren har jo ret i, at Kræftens Bekæmpelse har enorm stor troværdighed, og når de ligger inde med andre tal eller kommenterer de tal, Sundhedsstyrelsen selv har lagt frem, om, at der er stigende ventetider, synes jeg måske, at det er lidt svært at holde det imod dem, altså at de kommenterer noget, som Sundhedsstyrelsen, måske i parentes bemærket, var ret lang tid om at lægge frem, måske fordi man lige skulle finde en grimasse, der kunne passe til at forklare, hvordan det kunne være, at ventetiderne nu er i stigning igen på kræftområdet. Det er jo ikke særlig godt for patienterne, når man venter i lang tid, og det er vel ligegyldigt, om det er en eller flere patienter, der venter.

Jeg vil gerne have ministeren til at kommentere på den sidste del af mit spørgsmål, der handler om, hvorfor ministeren og den her regering ikke vil være med til at sætte sig konkrete mål for, hvor vi skal nå hen med dansk kræftbehandling. Man har vedtaget Kræftplan

III, men man har stadig væk ikke nået målene i Kræftplan II om at sikre akut kræftbehandling for alle dem, der bliver diagnosticeret med kræft. Hvorfor kan vi ikke gå ind og sætte konkrete mål for, hvad vi gerne vil gøre på kræftområdet, f.eks. sige, at i 2020 skal vi have en forventet kræftoverlevelse i Danmark, der svarer til den i de øvrige nordiske lande? Hvorfor kan vi ikke med den her regering sætte konkrete mål, så vi også kan se, om vi bevæger os i den rigtige retning med ventetider og behandlingsmuligheder osv.?

Kl. 14:33

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Ministeren.

Kl. 14:33

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):**

For di vi jo ikke ved, hvordan det udvikler sig i de andre nordiske lande. Det er sådan nogle mål, man kan lege med, når man er i opposition. Det er altså ikke klogt af en regering at gå ind på at lave konkrete mål, hvor skydeskiven hele tiden flytter sig.

Sundhedsstyrelsen kommer med rigtige tal. I denne sag er Kræftens Bekæmpelse kommet med forkerte tal. Det er jeg ked af, og det tror jeg også er undtagelsen. Jeg synes også, at Socialdemokraterne skulle lade være med at misbruge, at Kræftens Bekæmpelse er kommet til at komme med forkerte tal. Målet for regeringen er selvfølgelig at fortsætte udviklingen i retning af kortere forløbstider, hurtigere diagnose, flere, der bliver tjekket, flere, der overlever, så danskernes levetid kan blive forlænget og vel at mærke den sunde levetid. Så mangler vi bare lige, at danskerne så også arbejder lidt længere, så vi også får råd til det hele, men det vil spørgeren og S og SF ikke være med til.

Kl. 14:34

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Tak for det. Spørgsmålet er afsluttet.

Det næste spørgsmål er også stillet til indenrigs- og sundhedsministeren af fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:34

**Spm. nr. S 1251**

6) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

**Sophie Hæstorp Andersen (S):**

Hvad er ministerens holdning til, at mange ufrivilligt barnløse nu fravælger behandling med kunstig befrugtning som følge af brugerbetalingen på behandlingen, der blev indført den 1. januar 2011, jf. Berlingske Tidende den 23. februar 2011, »Færre ønsker hjælp til at få børn«?

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:34

**Sophie Hæstorp Andersen (S):**

Det er yderst relevant, hvad ministeren netop sagde.

Hvad er ministerens holdning til, at mange ufrivilligt barnløse nu fravælger behandling med kunstig befrugtning som følge af brugerbetalingen på behandlingen, der blev indført den 1. januar 2011?

Kl. 14:35

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Ministeren.

Kl. 14:35

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):**

Egenbetaling for behandling med kunstig befrugtning blev indført pr. 1. januar 2011, og jeg skal bemærke, at der blev sat et loft osv., og at forslaget blev ændret i forhold til det oprindelige forslag. Der

er altså kun godt 2 måneders erfaring med egenbetalingen. Det er min og regeringens forventning, at folks ønsker om at få børn ikke vil ændre sig væsentligt på grund af egenbetalingen, og at fødselstallet derfor ikke vil falde. Jeg kan ikke bevise det. Der er noget, der tyder på, at der er nogle, der har udskudt behandling, men det betyder jo ikke betyde, at de opgiver behandling.

Jeg følger det selvfølgelig med meget, meget stor opmærksomhed. Jeg har besøgt en fertilitetsklinik, og det kunne jeg meget let finde på at gøre igen, for det er jo bestemt ikke hensigten at fratage ægtepar lyst til at få børn. Jeg tror, at man i starten tænker på den måde, at det var dog ærgerligt, havde vi fået det gjort før jul, så havde det ikke kostet noget. Når man har vænnet sig til den tanke, at det koster lidt for nogle, mere for andre, meget for nogle, tror jeg, at man vil holde det op imod de udgifter, man i øvrigt har til børn, til biler, til alt muligt andet, og så er det jo ikke uoverstigelige udgifter, vi taler om her, som overhovedet bør få nogen til at opgive ønsket om at få børn.

Kl. 14:37

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:37

**Sophie Hæstorp Andersen (S):**

Tak. Jeg står sådan lidt og overvejer, hvor jeg skal starte, men jeg vil måske starte med de henvendelser, jeg har fået fra unge par rundt omkring, som føler sig enormt ramt af, at den her brugerbetaling er blevet indført. De skriver jo ikke, at det er billånene, der gør, at de nu ikke kan få behandling, de skriver, at det er rigtig svært, når man er studerende, at få råd til at betale 15.000 kr. til medicin eller 5.000 kr. til et forsøg med kunstig befrugtning, og de undrer sig over, at loven er blevet indført nu, hvor der var 1. januar. Vi stemte om den, tror jeg, omkring den 17. december i Folketinget, og det blev indført bare 2 uger senere. Det er jo ikke, fordi de her unge mennesker har haft lang tid til at spare op til den brugerbetaling, regeringen har indført.

Derfor vil det her jo få konsekvenser allerede i slutningen af dette år, hvor vi vil kunne se, at fødselstallet i Danmark falder, fordi så mange mennesker lige nu stopper op og ikke modtager den behandling til det ønskebarn, de ellers ville arbejde på at få. Man kan jo spørge, om regeringen som den ene side af sagen synes, det er en god måde at gøre det på ved at indføre en så markant brugerbetaling med så kort varsel, at hverken klinikkerne eller de mennesker, der drejer sig om, har haft mulighed for at omstille sig til brugerbetaling. Det er den venlige side af sagen. Den anden side af sagen lyder: Jamen det her vil jo skade Danmark i mange, mange år i fremtiden. Der er børn, der jo ikke vil blive født ved dette års udgang, fordi regeringen så pludseligt har indført brugerbetaling. Gør det slet ikke indtryk på ministeren, og hvor langt ned skal vi? Hvor mange skal opgive behandling, før ministeren vil se på hele den her lov, som efter min mening er noget makværk?

Kl. 14:38

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Ministeren.

Kl. 14:38

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):**

Jamen Socialdemokraterne var jo imod hele genopretningspakken uden at fortælle, hvor de så ville hente pengene. Det er så en helt anden sag.

Dette lovforslag blev ikke gennemført nu, det blev annonceret som led i genopretningspakken allerede for 10 måneder siden, og så blev det ændret over sommeren på grund af en dialog, jeg havde med fertilitetsklinikker og med foreningen for ufrivilligt barnløse. Så blev det ændret, sådan at det blev mere spiseligt. Vi fik også gjort

det billigere ved at inddrage sterilisation osv. Så jeg synes, det var en god proces.

Jeg ved godt, at det blev vedtaget endeligt kort før jul, og det betød jo, at vi ikke kunne informere i detaljer om det, fordi ministeren ikke må informere om noget, der ikke er vedtaget af Folketinget. Det er først, når det er vedtaget, at man kan tillade sig at bruge penge på informationskampagner. Derfor kunne det selvfølgelig have været rart, hvis det først var trådt i kraft den 1. marts, men da det jo altså havde været til vældig stor og omfattende offentlig debat, synes jeg ikke, at det korte varsel kan være det helt store problem.

Noget af det, der interesserer mig, er selvfølgelig, om det nu især er de unge, der udskyder, eller om det er de 40-årige, der udskyder. Jeg tror, som spørgeren også antyder, at det især er de helt unge, der udskyder, og det understreger jo min pointe, nemlig at der måske kun er tale om en udskydelse.

Kl. 14:40

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:40

**Sophie Hæstorp Andersen (S):**

I så fald er det ikke desto mindre en udskydelse, som stadig væk betyder, at der vil blive født færre børn i Danmark. Vi så det jo ske i Tyskland, da man indførte 50 pct. brugerbetaling på kunstig befrugtning – ja, da var der rigtig mange tyskere, de fleste af dem østtyskere, og det vil sige dem, der havde den dårligste betalingsmulighed, der udskød det at få børn i så lang tid, at man stadig i dag i Tyskland er helt tilbage til 10 år før i forhold til antallet af behandlinger.

Så hvis man udskyder det at få børn og der samtidig måske er flere, der siger, at det har de slet ikke råd til, så er det jo et meget, meget markant problem for det danske fødselstal og de mange børn og unge, vi i fremtiden skulle have haft til at løfte vores velfærd, til at betale for vores velfærd og til at være borgere i det her samfund. Men jeg kan forstå på svaret fra ministeren, at han også mener det, som åbenbart flere ministre mener: at børn i Danmark generelt er et problem for staten, at de i hvert fald koster mange penge.

Jeg vil godt sige, at loven jo allerede blev ændret 2 måneder efter vedtagelsen, så lidt makværk må der jo have været i det; ministeren har allerede været ude at sige, at han vil ændre loven på det område, der handler om sterilisation, så der må jo have været noget med lidt hastværk og lastværk. Jeg kan simpelt hen ikke forstå det. Hvor langt ned skal vi, før ministeren vil kigge på den her lov igen? Den er skadelig på lang sigt, den er økonomisk uansvarlig på lang sigt, uanset hvad man måtte mene om den på kort sigt.

Kl. 14:42

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Ministeren.

Kl. 14:42

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):**

Mig bekendt har jeg ikke annonceret, at jeg ville ændre loven om sterilisation. Der er rejst spørgsmål om, hvorvidt der for visse grupper skal kunne gives kommunal støtte til sterilisationen, fordi den er socialt begrundet. Det er det, jeg har erklæret mig åben over for, og på det punkt regner jeg bestemt med at der vil ske noget.

I regeringen ser vi ikke børn som værende et problem for staten, vi problematiserer bare den firkantede påstand om, at det her fører til færre børn. Man kan jo sammenligne med Norge, og hvis jeg ikke husker forkert, har de en højere fertilitetsrate, og samtidig har de, så vidt jeg husker, en form for betaling, og i hvert fald er fertiliteten jo betydelig højere i USA; der betaler man alting selv, og der er hverken støtte til det ene eller det andet.

Altså, menneskene er heldigvis ikke kun økonomisk beregnende individer, menneskene vil gerne have børn af helt andre grunde, og de sidder ikke og ser på de offentlige børnetilskud, uddannelsesstøtte og boligetableringstilskud osv., det sidder de altså ikke og ser på, når de vælger, om de skal have børn – hvis de overhovedet sidder.

Kl. 14:43

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:43

**Sophie Hæstorp Andersen (S):**

Jamen jeg bliver så bare nødt til at stille et helt kort spørgsmål: Hvordan kan det så være, at i opgangstider, når det går godt med økonomien, fødes der mange børn, og i dårlige perioder, hvor man er i tvivl om økonomien, hvor det ser dårligt ud, og hvor man ikke har mange penge, fødes der få børn? Hvis ikke det er udtryk for, at fertiliteten er ekstremt afhængig af, om folk kigger på bundlinjen for at se, hvad det er, der er råd til, så ved jeg ikke, hvad det er – det er da om noget meget tydeligt.

Hvis ministeren ville *ulejlige* sig med at kigge på de udenlandske erfaringer, så ville ministeren få at vide, at i de dele af USA, hvor der ikke er nogen støtte til kunstig befrugtning, står det sådan til med fertiliteten, at antallet af de børn, der bliver født ved hjælp af kunstig befrugtning, ligger på et ekstremt lavpunkt.

Så hold nu op med de der generaliseringer! Lad os dog tage og kigge på de steder, hvor vi kan se, at det har gjort en reel forskel, f.eks. i Tyskland. I Norge var der også en katastrofal forskel, indtil man nedsatte brugerbetalingen, det var meget markant. Så lad os nu høre noget fra ministeren.

Det er økonomisk uansvarligt, at der fødes færre børn i Danmark i de kommende år. Ministeren undlod at uddanne læger i 1980'erne, så dem mangler vi i dag. Vil ministeren have siddende på sig, at han om 20 år huskes for at være den minister, under hvem der blev født så få børn, at vi fik et markant behov for at indføre arbejdskraft udefra eller for på anden måde at klare os igennem det med store besparelser på vores velfærd?

Kl. 14:44

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Ministeren.

Kl. 14:44

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):**

En ting kan vi blive enige om: Lad os slippe for de ulidelige generaliseringer, f.eks. den med, at når det er dårlige tider, får folk færre børn. Jeg tilhører krigsgenerationen. I slutningen af anden verdenskrig, hvor folk havde dårligt råd, og hvor fremtidsudsigterne var aldeles usikre, fik de flere børn end nogen sinde. Det er faktisk et fremragende eksempel på, at jeg har ret i, at det er helt andre forhold – og det er ikke noget med mørklægningsgardiner eller noget som helst, det er helt andre forhold – der gør, at folk får lyst til at få børn.

Danmark har altså om ikke Europas bedste lægeforsyning, så i hvert fald en lægeforsyning, der ligger tæt på at være Europas bedste. Der mangler på længere sigt *ikke* læger i Danmark. Vi har nogle overenskomster, som gør, at vi desværre bruger rigtig mange læger, men så er der da heldigvis også nogle læger, der arbejder meget mere end 37 timer om ugen, og det er jeg dem dybt taknemlige for.

Kl. 14:45

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Tak til ministeren. Spørgsmålet er afsluttet.

Som tidligere anført, er spørgsmål S 1252 udgået efter ønske fra spørgeren, og det næste spørgsmål bliver til klima- og energiministeren af hr. Per Husted.

**Spm. nr. S 1252**

7) Til klima- og energiministeren af:

**Ole Hækkerup (S):**

Hvor meget vil ministeren skønne, at det danske CO<sub>2</sub>-udslip bliver reduceret med i 2020 med den energiplan, regeringen har fremlagt? (Spørgsmålet er overgået til skriftlig besvarelse).

Kl. 14:45

gerne om en reduktion af transportsektorens drivhusgasudledning, både på kortere sigt mod 2020 og på længere sigt frem mod 2050.

Herudover er der jo så også i strategien nævnt initiativer, som vi foretager i EU, og det er for mig at se kongevejen til at få yderligere gang i den her sektor.

Kl. 14:48

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**

Hr. Per Husted.

Kl. 14:48

**Spm. nr. S 1255**

8) Til klima- og energiministeren af:

**Per Husted (S):**

Hvorledes vil ministeren sikre, at førerpositionen bibeholdes, når udspillet i Jyllands-Posten den 25. februar 2011 kaldes »skuffende uambitiøst« af Danisco, Novozymes og DONG, da strategien ikke udnytter den førerposition, som Danmark har på andengenerationsbiobrændstoffer?

Kl. 14:46

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**

Hr. Per Husted for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:46

**Per Husted (S):**

Hvorledes vil ministeren sikre, at førerpositionen bibeholdes, når udspillet i Jyllands-Posten den 25. februar 2011 kaldes »skuffende og uambitiøst« af Danisco, Novozymes og DONG, da strategien ikke udnytter den førerposition, som Danmark har på andengenerationsbrændstoffer?

Kl. 14:46

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**

Ministeren.

Kl. 14:46

**Klima- og energiministeren (Lykke Friis):**

Tak for spørgsmålet og naturligvis også for interessen for regeringens energiudspil.

Regeringen støtter, at der arbejdes med forskellige muligheder for at udnytte potentialet, når vi ser på biomasse i energiproduktionen. Derfor hilser vi jo også velkommen, at der er projekter, der kan bidrage til at udvikle, teste og markedsmodne danske cleantechløsninger. Det gælder bioætanol, som der specifikt spørges om her, og det er jo som bekendt baseret på halm, og der er andre teknologier, der kan omdanne affald og restprodukter til biobrændstoffer. Det er bl.a. også noget, som regeringen har støttet via EUDP, altså Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram, hvor DONG har modtaget 89,2 mio. kr. til etablering af forsøgsanlægget Inbicon ved Kalundborg, som netop producerer bioætanol baseret på halm.

Men selv om de ambitioner, som DONG og Novozymes har på bioætanolområdet, er spændende, så kommer vi jo altså ikke uden om, at de her og nu er temmelig dyre – for nu at sige det på den måde. Så det bliver altså vanskeligt her og nu at finde finansiering til det.

Et tilskud til produktion af andengenerationsbioætanol skal både ses i sammenhæng med den generelle økonomiske prioritering og vejes op mod andre tiltag, der kan fremme Danmarks klima- og energimål og erhvervspolitiske mål. For regeringen er det nemlig afgørende, at målene nås på en omkostningseffektiv måde.

Det er klart, at konkurrenceforholdet mellem teknologierne forskydes over tid, i takt med at nye teknologier modnes, og derfor gør vi det med Energistrategi 2050, at vi lægger op til, at der gennemføres en teknologivurdering i år og herefter hvert 3. år for at sikre de rette rammevilkår, for at nye teknologier kan understøtte målsætning-

**Per Husted (S):**

Jeg er helt med på ministerens redegørelse. Jeg kan så opfatte den lidt, som om de her virksomheder er lidt utaknemmelige, mens jeg jo ser det som nogle gode råd, de kommer med, til, hvad vej vi skal gå.

Jeg vil egentlig gerne rose energistrategien fra regeringens side. Altså, det er utrolig interessant læsning, og jeg ser rigtig mangeighedspunkter i forhold til det udspil, vi er kommet med – »Klima Danmark 2050« – og det er meget tilfredsstillende at se, at der i regeringen er sket den her væsentlige holdningsændring til grøn energi i forhold til tidligere. Jeg kan også se, at der i de borgerlige partier er en god diskussion, hvor der også er en vis uenighed om, hvor vi skal hen. Men det er jo altid godt at udveksle holdninger.

Vores største udfordring i det her er jo transport. Vi kan sige, at vi med hensyn til varme- og elproduktionen er godt på vej; der er mange gode tiltag, og vi skal nok nå målet sammen for det. Men transport er akilleshælen i forhold til ambitionen.

I samme artikel, som jeg henviste til, siger direktøren for Landbrug & Fødevarer, Claus Søgaard-Richter, at han ikke er imponeret af ambitionsniveauet. Og direktøren for Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Henrik Garver, siger også:

»I udspillet fremgår det, at man ikke ved nok om udviklingen af transportområdet endnu, men det ændrer ikke ved, at der er brug for visioner og styring af sektoren i den ønskede retning.«

Det, jeg tolker ud af de her udmeldinger fra erhvervslivet, er, at man savner større ambitioner og konkrete udmeldinger om, hvad retning vi skal i. Jeg synes, at de historiske spor skræmmer lidt på det her område, hvor vi har kunnet se, at udviklingen inden for biogas er blevet stoppet på et tidspunkt, hvor man ikke prioriterede det så højt.

Jeg kan se, at min tid er ved at udløbe. Mit uddybende spørgsmål er: Hvordan ser ministeren konkret på erhvervslivets og landbrugets opråb? Hvordan kan det indarbejdes i energiudspillet?

Kl. 14:50

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**

Ministeren.

Kl. 14:50

**Klima- og energiministeren (Lykke Friis):**

Ja, der er jo mange ting, jeg kunne fristes til at kommentere. Jeg kunne f.eks. kaste mig ud i en citatkrig og citere alle mulige andre, der har ytret sig om energistrategien, f.eks. den britiske klima- og energiminister, den tyske miljøminister og Klimakommissionens formand, Katherine Richardson. Men lad det nu alt sammen ligge.

For der er jo ingen tvivl om – det sagde undertegnede, men i høj grad også økonomi- og erhvervsministeren, da vi lancerede strategien – at vi ikke er i mål, hvad angår transport; det vedkender vi os fuldt ud. Men det hænger jo bl.a. sammen med, at vi her og nu ikke har nogen teknologier, som vil gå ind og erstatte diesel- og benzinbil; tag bare elbilen som værende et eksempel. Og så må vi jo bare erkende, at på biobrændstoffer er det jo altså meget dyrt at køre på nuværende tidspunkt.

Nu nævner hr. Per Husted, at der sådan er overlap mellem regeringens udspil og oppositionens udspil. Det synes jeg sådan set er meget fint, for så kan vi jo komme i gang med forhandlingerne. Men

en af de helt, helt store forskelle er nok, at vi jo har påpeget krone for krone, hvad finansieringen er. Og der vil jeg da sige, at jeg meget gerne – når vi nu går i gang med forhandlingerne – lytter til hr. Per Husted og til, hvor han vil finde det milliardbeløb, som det så vil kræve her og nu at lave et stort testcenter, hvad angår bioætanol. Det vil være dejligt at se, hvor han har finansieringen.

Kl. 14:52

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Hr. Per Husted.

Kl. 14:52

**Per Husted (S):**

Det kan vi komme konkret ind på senere. Det handler nok om den skelnen, vi gør, mellem investeringer og omkostninger, men det er en helt anden diskussion, som vi kan tage på et andet tidspunkt. Jeg vil gerne holde mig til det lidt jordnære og sige, at det gør meget stort indtryk på mig, når aktørerne inden for branchen og de folk, der har rigtig meget forstand på det, laver det her opråb i medierne. Derfor vil jeg egentlig gerne uden at komme med den lange forklaring gentage det spørgsmål, jeg stillede, om, hvordan ministeren konkret ser erhvervslivet og landbrugets opråb indarbejdet i det energiudspil, der ligger.

Kl. 14:52

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Ministeren.

Kl. 14:52

**Klima- og energiministeren (Lykke Friis):**

Altså, der er da ingen tvivl om, og det er da heller ikke underligt, at når man kommer med et udspil, vil der selvfølgelig altid være noget, som nogle er ekstremt glade for, og så vil der være nogle, som måske er lidt skuffede, og som gerne ville have set, at deres sektor spillede en større rolle. Jeg mener ikke, at det er korrekt at sige, at landbruget generelt kommer med et opråb, når vi ser på den her energistrategi. Ikke mindst hele udbygningen af biogas er jo ret centralt.

Når det så er sagt, hvad har vi så helt konkret tænkt os at gøre, når vi ser på biobrændstoffer? Jeg nævnte jo en ting i mit indlæg, og det var det med, at vi ser på teknologien som sådan. Det gør vi allerede i år, og det kommer vi så også til at gøre hvert tredje år i form af en teknologivurdering.

Så foreslår vi to konkrete ting i udspillet. Det første er jo, at vi i EU skal arbejde for, at vi får prioriteret muligheden for at bruge andengenerationsbiobrændstoffer, altså at vi på EU-plan på den måde får skabt et marked for det her, og at vi selvfølgelig også på EU-plan vil gå ind og arbejde for, at vi får strammet og præciseret bæredygtighedskriterierne for førstegenerationsbiobrændstoffer. Så hvad det angår, er EU altså kongevejen. Der får vi løbet et marked i gang. Det andet, vi foreslår i udspillet, er, at vi laver et partnerskab med erhvervslivet, industrien og staten på det her felt, altså inden for biobaserede produkter og altså også biobrændstoffer.

Kl. 14:54

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Hr. Per Husted.

Kl. 14:54

**Per Husted (S):**

Det er meget betryggende at høre ministeren i dag. Det er jo et meget vigtigt område, vi har at gøre med her, og hvor vi simpelt hen har en pligt til at finde nogle løsninger så hurtigt, som vi overhovedet kan. Men jeg er stadig væk ikke helt tryk, for sporene skræmmer lidt. Nu nævner ministeren selv biogas, og man kan sige, at vi der jo egentlig har sat et forsprog, vi havde, over styr, og man kan sige, at

andre lande, som bevidst har satset på biogas, har markeret sig positivt – især Tyskland – ved at de har turdet satse, og så er de blevet førende.

Det, jeg egentlig også hører fra erhvervslivet, er, at de savner, at vi tør satse, og at vi tør være med til at skabe de nye teknologier, som kommer til at løse det her problem især med hensyn til transport. Det, jeg egentlig gerne ser at ministeren forholder sig til, er, at vi fra erhvervslivets side hører, at vi skal være ambitiøse, at vi skal turde noget nyt og så satse. Det er det, jeg lidt efterlyser.

Kl. 14:55

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Ministeren.

Kl. 14:55

**Klima- og energiministeren (Lykke Friis):**

Ja, hvo intet vover, kunne man så sige. Det er jo fuldstændig rigtigt, og jeg mener i høj grad også, at vi satser med den her strategi. Vi er indtil videre det eneste land, der har været i stand til at fremlægge en strategi for, hvordan man kan blive uafhængig af fossile brændsler. Naturligvis lytter vi da til branchen. Det har vi jo også gjort før, og derfor er der så også det tilbud om at lave det her partnerskab med erhvervslivet og universitetsverdenen inden for biobaserede produkter og også et klart tilsagn om, at vi får løbet markedet i gang via EU.

Men jeg bliver bare nødt til at sige, at pengene jo ikke hænger på træerne, og det gør de altså desværre heller ikke inden for energipolitikken. Og ja, der er da dele af erhvervslivet, der ønsker, at man havde været mere ambitiøs på nogle punkter. Så er der måske andre dele af erhvervslivet, der synes, at det har været lige lovlig ambitiøst, for tingene skal jo nu engang finansieres. Vi er kommet med en finansiering krone til krone, men jeg gentager, at hvis det er muligt for Socialdemokraterne at foreslå ting og så have pengene med, når vi går i gang med forhandlingerne, så ser vi naturligvis på det.

Kl. 14:56

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Tak for det. Spørgsmålet er afsluttet.

Den næste spørgsmål er også stillet af hr. Per Husted til klima- og energiministeren.

Kl. 14:56

**Spm. nr. S 1256**

9) Til klima- og energiministeren af:

**Per Husted (S):**

Hvad forestiller regeringen sig om omstillingen fra kul til biomasse, og forestiller regeringen sig herunder, at det skal være import eller noget, som kan give arbejdspladser i Danmark?

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Hr. Per Husted.

Kl. 14:56

**Per Husted (S):**

Hvad forestiller regeringen sig om omstillingen fra kul til biomasse, og forestiller regeringen sig herunder, at det skal være import eller noget, som kan give arbejdspladser i Danmark?

Kl. 14:56

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Ministeren.

Kl. 14:56

**Klima- og energiministeren** (Lykke Friis):

Også tak for det spørgsmål. Det er jo helt korrekt, at der i energistrategien er en betydelig fokus på biomasse som sådan, helt konkret er der to ting, der er vigtige at trække frem her.

Det ene er, at vi vil ændre varmforsyningsloven, så fastsættelse af varme ved anvendelse af biomasse på centrale kraft-varme-værker ikke begrænses af hvile i sig selv-princippet. Dermed kan producenter og aftagere af kraft-varme selv aftale en pris, hvor parterne så deler afgiftsfordelen i porten så at sige ved at bruge biomasse. Det initiativ har jo været efterspurgt af flere af de store danske byer, der har ambitiøse planer om at blive CO<sub>2</sub>-neutrale, og af el- og varmeproducenterne. Både DONG og Vattenfall, ved vi jo, har konkrete planer om at omstille flere af deres værker til at kunne anvende mere biomasse, men de har bare indtil videre ikke haft noget økonomisk incitament til at gøre det. Det vurderes, at forslaget kan bevirke omtrent en fordobling af anvendelsen af biomasse i 2020.

Det andet er, at regeringen så i udspillet foreslår at give værker på op til 20 MW mulighed for frit brændselsvalg. Det giver en række naturgasbaseret kraft-varme-værker mulighed for at omstille til biomassebaseret varmeproduktion, og det kan vi eventuelt komme tilbage til efterfølgende. Elsektoren er blevet liberaliseret, og produktionselskaberne opererer på kommercielle markeder, så derfor er det jo op til el- og varmeproducenterne selv at bestemme, hvilken brændsel de vil anvende til energiproduktion, og hvor de vil købe det. Brændselsanvendelsen afhænger af, hvad der er økonomisk og teknisk mest fordelagtigt for de enkelte værker. Det er relativt enkelt at omstille de centrale kraftværker fra kul til træpiller, mens det er noget mere bekosteligt at omstille til halm. Derfor er det heller ikke en hemmelighed, at en del af omstillingen forventes at være fra kul til træpiller. Størstedelen af de danske træressourcer udnyttes allerede i dag, men der er stadig uudnyttede træressourcer, som kan blive efterspurgt af de danske værker, afhængig af udviklingen på markedet, men en del af træpillerne vil værkerne skulle importere. Når det gælder halm, vil der være mulighed for, at det vil kunne være danskproduceret, og på den måde er der jo altså også mulighed for, at det kan give arbejdspladser, men man skal ikke overdrive mængden af dansk halm, hvis det bliver brugt – heller ikke i forbindelse med de små værker.

Kl. 14:59

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):  
Hr. Per Husted.

Kl. 14:59

**Per Husted** (S):

Tak. Vi kan lige vende tilbage til de små værker. Jeg kunne godt tænke mig lige at blive ved det mere overordnede. Et vigtigt argument for os for at ville have den her omstilling, er jo også, at vi gerne vil være uafhængige af måske lidt mere usikre regimer i omverdenen. Der frygter jeg lidt, at den her stærke fokusering og superoptimering på at blive CO<sub>2</sub>-neutrale i de større byer ved at foretage en let øvelse, der går ud på at gå fra kul over til træflis og så opsuge en meget stor del af den mængde, vi har til rådighed, kan være med til at fastholde os i en afhængighed af importerede energikilder fra udlandet. I stedet for at være afhængige af Mellemøsten kan vi pludselig blive afhængige af lande i Østeuropa, Rusland f.eks., som i sidste ende kan komme til at have lige så stor indflydelse som den, Mellemøsten har på oliepriserne.

Derfor vil jeg gerne have den her overordnede diskussion om superoptimering i de større byer, en superoptimering, der går ud på, at de gerne vil kunne gå ud og sige, at de er CO<sub>2</sub>-neutrale. Men det sker på bekostning af helheden, i stedet for at vi laver en plan for

hele vores energiforsyning. Det er den diskussion, jeg gerne vil ind på.

Jeg synes, storbyer måske har andre muligheder end bare at gå over til træflis. Man bør jo udnytte hele paletten af forskellige energikilder i stedet for at risikere at ende i en ny afhængighed, bare af nogle andre lande end dem, vi er afhængige af i dag.

Hvad angår efterspørgslen på biomasse, vil jeg sige, at det jo ikke kun er i Danmark, vi skal lave den her omstilling. Det vil sige, at vi kan forvente, at der bliver væsentlig større efterspørgsel på verdensplan, hvad der også kan gøre den energikilde usikker.

Så mit spørgsmål her er: Er der ikke en risiko for, at vi ikke får noget ud af det, at vi ikke får nogen job ud af det ved bare at importere flis for at kunne sige, nu omstiller København eller Aarhus sig? Var det ikke bedre, at vi også havde et jobfokus?

Kl. 15:01

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):  
Ministeren.

Kl. 15:01

**Klima- og energiministeren** (Lykke Friis):

Nu vil jeg sige, at jeg personlig ikke har noget imod at være afhængig af Østeuropa, det synes jeg ville være meget fint, ikke mindst efter 1989. Men helt overordnet tror jeg, at vi bliver nødt til at forholde os til, hvad der er det centrale her. Vi diskuterer altså energipolitik, vi diskuterer, at Danmark skal blive uafhængig af fossile brændsler – kul, olie og gas. Men den her regering har aldrig nogen sinde haft det synspunkt, at Danmark skulle være selvforsynende med energi. Danmark er ikke nogen energipolitisk ø, så derfor ligger det naturligvis i vores energistrategi, at vi ikke melder Danmark ud af hverken det indre marked eller af WTO. Derfor skal vi jo naturligvis så fortsat købe energi, og i det her tilfælde så biomasse, får vi gå jo så over til grøn energi på det internationale marked, og som jeg rede-gjorde for i mit indlæg, er det jo så op til markedets aktører at beslutte det. Det ønsker jeg altså ikke at detailregulere fra Christiansborg.

Kl. 15:02

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):  
Hr. Per Husted.

Kl. 15:02

**Per Husted** (S):

Altså, jeg synes, at man er nødt til at se tingene i en helhed. Man kan sige, at man står med et landbrug med nogle gevaldige udfordringer på alle leder og kanter. Nu nævner ministeren selv de her 20 MW, frit brændselsvalg, det er en lidt større terning, hvis jeg må sige det sådan, den her gang.

Jeg kan blive lidt nervøs for, om det hæmmer andre teknologier, og især biogas kan jeg være meget nervøs for. Den mulighed, vi havde for at udnytte biogassen, hæmmes af, at nogle værker måske vil omstille til ren varmeproduktion, og vi går væk fra vores gode kraft-varme-principper. Jeg ser stadig den her sammenhæng mellem landbrug og energi. Den mener jeg absolut vi skal have med ind i vores overvejelser. Vi har så mange gode muligheder for det, og kan vi både hjælpe landbruget og sikre en stabil energiforsyning, er det absolut at foretrække. Det vil jeg gerne bede om ministerens kommentarer til.

Kl. 15:03

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):  
Ministeren.

Kl. 15:03

**Klima- og energiministeren** (Lykke Friis):

At landbruget skal være grøn energileverandør, og at der også skal være arbejdspladser i det, kan vi bestemt ikke blive uenige om, og jeg glæder mig da også til, at vi kommer i gang med de konkrete forhandlinger, så vi kan få sat handling bag de her flotte ord om, at nu skal der ske noget på det her felt. Det håber jeg så sandelig at vi kan blive enige om.

Jeg er så også helt enig i, at man skal se det her i en sammenhæng, og derfor er der jo heller ikke tale om, at vi kun kommer til at satse på biomasse. Vi følger jo her Klimakommissionens anbefaling om, at det, vi skal gøre, er at satse på vind og biomasse. De to energiformer går godt i spænd med hinanden. Noget andet, vi jo så gør, er, at vi indfører en såkaldt forsyningssikkerhedsafgift, som også kommer til at omfatte biomasse. Dermed viser vi jo markedet, at man ikke bare kan bruge løs. På den måde tager vi også hånd om det.

Endelig, hvad angår biogas, kunne man jo godt forestille sig, at der kunne være et konkurrenceforhold eller et dilemma mellem biogas og så det frie brændselsvalg, men præcis derfor har vi taget en række initiativer inden for biogassen.

Kl. 15:04

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):

Hr. Per Husted.

Kl. 15:04

**Per Husted** (S):

Tak. Nu var ministeren selv inde på de små kraft-varme-værker. Jeg havde egentlig ikke tænkt, at jeg ville tage det op i dag, men nu da ministeren selv inviterede til det, vil jeg tillade mig det.

Ministeren har ret i, at det frie brændselsvalg op til 20 MW vil være med til at løse det problem, vi har der. Jeg har så en virkelig opfordring til ministeren, for jeg tror, at det nok kan skabe lidt diskussion under forhandlingerne. Socialdemokratiet har fremlagt et forslag, hvor vi siger, at man kan få lov til at stille en supplerende keddel op til 1 MW, og så bevare den rigtig gode idé, vi har med kraft-varme-produktionen.

Min opfordring, som jeg gerne vil bede ministeren om at tage stilling til, er, at jeg føler lidt, at de her små kraft-varme-værker, som udgør en meget lille del af vores energiforsyning, bliver taget lidt som gidsler i et ideologisk udspil som det med de 20 MW. Der vil jeg gerne have ministerens ord for, at vi ligegyldigt hvad skal have fundet en løsning for de her små værker, og at de ikke må forsvinde i de store energipolitiske forhandlinger, vi skal i gang med. Vi skal under alle omstændigheder have fundet en løsning for de små værker, 30-40, som har de store problemer. Det vil jeg gerne bede om at få ministerens ord for.

Kl. 15:06

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 15:06

**Klima- og energiministeren** (Lykke Friis):

Jamen jeg er ikke tilhænger af at tage gidsler hverken i det virkelige liv eller i energipolitik, så det gør jeg naturligvis heller ikke her. Jeg ville så bare ønske mig, at hr. Per Husted ville kvittere for, at med det her forslag får vi jo løst problemet. Vi har jo diskuteret det – ikke vi, for det har jo så ikke været os – men der er blevet diskuteret i årevis omkring barmarksværker.

Her ligger der nu en løsning på bordet. Regeringen foreslår 20 MW, så lad os se på det, og så kan jeg da kun opfordre hr. Per Hus-

ted til at gå tilbage til sit eget bagland og se, om der kan være opbakning til det, og lad os så komme frem til forhandlingsbordet.

Kl. 15:06

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):

Tak for det. Spørgsmålet er afsluttet.

Det næste spørgsmål er stillet til undervisningsministeren af hr. Karsten Hønge.

Kl. 15:07

**Spm. nr. S 1241**

10) Til undervisningsministeren af:

**Karsten Hønge** (SF):

Finder ministeren anledning til at se på, om praktikforløbet på EUX skal ændres, så eleverne f.eks. er garanteret en skolepraktikplads uden om det nuværende kvotesystem, i lyset af at EUX-eleverne vil kunne tænkes at skubbe elever fra et almindeligt EUD-forløb ud af den nuværende kvote?

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):

Hr. Karsten Hønge for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 15:07

**Karsten Hønge** (SF):

Finder ministeren anledning til at se på, om praktikforløbet på EUX skal ændres, så eleverne f.eks. er garanteret en skolepraktikplads uden om det nuværende kvotesystem, i lyset af at EUX-eleverne vil kunne tænkes at skubbe elever fra et almindeligt EUD-forløb ud af den nuværende kvote?

Kl. 15:07

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 15:07

**Undervisningsministeren** (Tina Nedergaard):

Tak for spørgsmålet. Jeg er rigtig, rigtig glad for at få spørgsmål vedrørende EUX, som jo er den nye studentereksamen for erhvervsuddannelseselever, som vi i fællesskab etablerede sidste forår ved ny lovgivning. Til de interesserede borgere, der måtte følge med, kan jeg sige, at EUX ikke er en ny uddannelse, men en mulighed for en erhvervsuddannelseselev at opnå den samme studiekompetence, som de får i de gymnasiale uddannelser. Og jeg agter sådan set også, at man skal kunne titulere sig med betegnelsen student, ligesom jeg har foreslået det for de erhvervsgymnasiale uddannelser, hvor jeg har oplevet, at også socialdemokrater og SF'ere har været enige i, at det var en god idé.

Jeg agter sådan set ikke at ændre reglerne for praktik for EUX-eleverne, da det ikke er en særskilt uddannelse, men er en måde, hvorpå erhvervsuddannelseseleven kan opbygge sin studiekompetence. Derfor vil EUX-eleverne indgå på lige vilkår med de øvrige erhvervsuddannelseselever, når de 1) skal søge praktikplads og 2) skal sikre sig adgang til skolepraktik, for så vidt der ikke er en praktikplads til rådighed.

Men lad mig endelig slå fast, at vi i fællesskab og selvfølgelig med regeringen i spidsen har lavet en rigtig god aftale i efteråret, der faktisk skal sikre 8.900 flere praktikpladser i 2011. Og jeg har også et par gode nyheder, som jeg gerne vil benytte lejligheden til at annoncere, og som øger muligheden for EUX-eleverne, nemlig at vi i 2009 havde en flot fremgang i antal rigtige praktikpladser – jeg mener, at det var på 19 pct. – og vi har lige fået tallet for 2010, og der har der været en vækst på 22 pct. i antal praktikpladser. Det ændrer ikke ved, at der fortsat er elever, som savner en praktikplads, og derfor har vi jo også opretholdt den egentlige uddannelsesgaranti til en fuld uddannelse i skolepraktik, om end det kan betyde, at man skal

flytte efter den og muligvis også flytte sig efter den inden for fagene, som det altid har været en betingelse for skolepraktikken, i hvert fald i al den tid, jeg har arbejdet med området.

Kl. 15:09

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):  
Hr. Karsten Hønge.

Kl. 15:09

**Karsten Hønge** (SF):

Jo, men det er godt, at det går fremad for nogle af vores erhvervsuddannelser. Man kan så sige, at man under alle omstændigheder også var kommet dybt ned i et hul. Den sidste opgørelse viste, at der stod 7.336, som jeg husker det, elever uden praktikpladser her i landet. Der er grund til at tro, at de midler, der er sat af, vil kunne være med til at forbedre det, men der er stadig væk en kæmpe udfordring. Det er sådan den generelle udfordring for overhovedet at få praktikpladserne, men jeg synes, vi skal prøve lige at fokusere på det lille hjørne, der handler om EUX.

Vi er enige om, at det er et godt supplement, både til erhvervsuddannelserne og til den måde, man kan tage en gymnasial uddannelse på. Det er vi jo enige om, så det er et godt initiativ, som vi også fra SF's side støtter. Problemet nu er bare, at alt tyder på, at det er et projekt, der skal hjælpes lidt mere på vej. Man har jo fornuftigt nok lavet pilotprojekter ude i landet tre forskellige steder, men det viser sig nu, synes jeg, at advarselslamperne blinker på alle tre skoler. Af de elever, der er startet på EUX – lad os tage Syddansk Erhvervsskole, som jo startede i august sidste år med et projekt med 12 elever – er der ikke en eneste, som det er lykkedes at få en praktikplads, og de skal altså ud og have praktikpladser nu fra uge 25.

Så er det bare, jeg synes, at hvis vi skal sikre, at det her med EUX bliver en succes, hvad vi har en fælles interesse i, så bliver vi nødt til at sige til de unge og i høj grad også til deres familier: Skal I gå i gang med en uddannelse, der varer over 4 år, og vil vi i øvrigt sammenligne med de gymnasiale uddannelser, bliver vi nødt til at give jer en uddannelsesgaranti, så man er sikker på, at man bliver færdig. Det er et meget langt forløb at gå fra august måned sidste år til uge 25 i år og så i øvrigt blive kastet ud i at skulle lede efter en praktikplads, som øjensynlig kan være meget svær at finde. Og så er vi fremme ved det:

I alt har eksempelvis Syddansk Erhvervsskole 28 skolepraktikpladser knyttet til Træfagenes Byggeuddannelse, og EUX på Syddansk Erhvervsskole er startet op på Træfagenes Byggeuddannelse. Og der er ikke én af de 12, der endnu har fået en praktikplads. Så risikerer vi altså, at EUX kommer til at blive sådan en form for gøgeunge, der skubber almindelig lærlinge ud af deres muligheder for at gøre deres uddannelse færdig. Jeg synes, det vil være en ualmindelig trist måde at få startet EUX på, at det skal forringe andre unges muligheder for at få deres uddannelse.

Kl. 15:11

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):  
Ministeren.

Kl. 15:11

**Undervisningsministeren** (Tina Nedergaard):

Men det er ikke andre unge, det er sådan set den gruppe af unge, som i dag allerede tager en erhvervsuddannelse. Vi vil gerne have flere, der gør det, men det er jo ikke sådan, at EUX-eleverne kan fortrænge andre unge, for de er en del af den samme gruppe af erhvervsuddannelseselever. Men de kan tilrettelægge deres uddannelse særligt, så de kan opnå den studiekompetence. Det er ikke en særlig uddannelse, og det er det, som også ville gøre det kompliceret, hvis man skulle følge SF's forslag om, at man gjorde noget helt særligt, for hvordan skulle vi så i princippet skille dem ud? Så kunne man jo

i princippet sige, at man gerne ville være EUX-elev, uden at man havde intentioner om det. Man kan jo først se retrospektivt, når de afslutter, om de når op på et EUX-niveau. Så det vil i sig selv komplicere sagen.

Det andet er, at i forbindelse med skolepraktik har vi de EMMA-kriterier, som betyder, at man skal være egnet til at tage uddannelsen, at man skal være fagligt og geografisk mobil, og så skal man være aktivt søgende. De fire kriterier har været gældende i årtier, og så under den tidligere SR-regering, netop for at sikre, at praktikpladsområdet fortsat betragtes som et arbejdsmarked, hvor man søger et job, forstået som en praktikplads, og hvor det skal ske inden for et marked, hvor man også er nødt til at udvise fleksibilitet. Og den fleksibilitet mener jeg også at EUX-eleverne er bedst tjent med at udvise.

Kl. 15:13

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):  
Hr. Karsten Hønge.

Kl. 15:13

**Karsten Hønge** (SF):

Jeg synes, det er en både trist og uambitiøs indstilling, ministeren har her. Vi er enige om, at vi søsætter et nyt projekt, som er en spændende ny fusion mellem det at tage en erhvervsuddannelse og det at tage en gymnasial uddannelse. Nogle af de her elever vil selvfølgelig være nogle, der ellers ville være gået på andre erhvervsuddannelser, der så vil være omfattet af kvotesystemet, men der vil jo også af gode grunde være elever, der som alternativ vil have det at gå på teknisk gymnasium, men som synes, at de vil have lidt mere praktisk indhold, end man faktisk har på det tekniske gymnasium.

Forskellen her er, at hvis man tager en teknisk gymnasial uddannelse, er man garanteret at kunne gøre sin uddannelse færdig, hvis man i øvrigt lever op til de ting, man nu skal leve op til undervejs. Men tager man den anden form for gymnasial uddannelse, men lægger den inden for det egentlige erhvervsuddannelsessystem, bliver man offer for det her kvotesystem. Og der synes jeg bare at vi skal hjælpe den her uddannelse på vej ved at give tryghed til de unge og give tryghed til deres familier og sige: Der ligger en uddannelsesgaranti, så I bliver færdige.

Så er problemet bare, at hvis vi gør det, så æder det jo pladserne fra de almindelige lærlinge. Man kan gå ud fra, at dem, der kan kvalificere sig til at gå på EUX, sandsynligvis vil blive godkendt til at få en skolepraktikplads, og så bliver det jo på bekostning af dem, vi kan kalde de almindelige lærlinge.

Lad os tage situationen fra Syddansk Erhvervsskole. De har 28 skolepraktikkvoteelever til Træfagenes Byggeuddannelse. De har 12 elever nu, og der er ikke en eneste af dem, der har fået en praktikplads. Det skal der nok være nogle af dem der får, men man har jo ambitioner om at have to klasser, der starter til august, og det betyder så, at til næste år igen vil de faktisk kunne tage hele kvoten. Det synes jeg simpelt hen ikke er en fair behandling af, hvad skal man sige, de almindelige lærlinge, når vi nu gerne vil hjælpe det her nye system på vej.

Kl. 15:14

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):  
Ministeren.

Kl. 15:14

**Undervisningsministeren** (Tina Nedergaard):

Jeg forstår det slet ikke. Jeg synes, det er så modsætningsfuldt, at hr. Karsten Hønge på den ene side siger, at det kan være gøgeunger, der fortrænger de andre EUD-elever, og på den anden side siger: Er det ikke trist, at de slet ikke har fået nogen praktikpladser endnu? Det er



sådan set modsætningsfuldt, for så vidt at man anser dem for gøgeunger.

Kl. 15:17

Nu bryder jeg mig slet ikke om udtrykket om unge mennesker, der egentlig bare gerne vil dygtiggøre sig og sikre sig, at de dels har en faglært kompetence, dels en studiekompetence. Dem opfatter jeg ikke som gøgeunger, men som ambitiøse unge, der gerne vil udnytte de muligheder, Folketinget har stillet til rådighed.

Jeg kan sige, at jeg ikke er interesseret i, at vi laver flere veje igennem erhvervsuddannelserne på skolepraktikområdet, men det, der er afgørende, er, at flest mulige får en praktikplads.

Når hr. Karsten Hønge peger på, at der er over 7.000 elever, der mangler en praktikplads, så skal han jo regne med, at en betydelig andel heraf er i skolepraktik, og nogle af dem er kortvarigt søgende i forhold til en rigtig praktikplads, fordi de hellere vil det andet. Det skal de jo sådan set have lov til, det er der ikke noget i reglerne der forhindrer dem i.

Men jeg kan simpelt hen heller ikke forestille mig, hvordan vi i den brede forligskreds, bestående af Socialdemokraterne, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og V og K, skulle kunne løfte den opgave at sige: Vi laver noget helt særligt for EUX-eleverne. For vi ved jo først, om de er EUX-elever den dag, hvor de afslutter. Det ville give temmelig store dilemmaer, for nogle kan jo falde fra undervejs, og så har de haft en favoritstilling i forhold til de øvrige EUD-elever, og det forstår jeg at hr. Karsten Hønge gerne vil undgå.

Kl. 15:16

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**

Hr. Karsten Hønge.

Kl. 15:16

**Karsten Hønge (SF):**

Det er jo indlysende, at det ikke er de unge, der er gøgeunger her. Det er uddannelsen, der risikerer at blive en gøgeungeuddannelse. Jeg kunne aldrig drømme om at kalde unge, der tager en rigtig god uddannelse, man selv har været med til at igangsætte, gøgeunger, men det får en gøgeungeeffekt på dem, jeg vil kalde de almindelige lærlinge.

Derfor kunne man jo godt, synes jeg, inden for det samme system sige, at for dem, der starter på en EUX-uddannelse, gør vi det særlige, at vi tilbyder dem, hvis de i øvrigt lever op til kriterierne og har bestået det, de nu skal, en uddannelsesgaranti, så de kan gøre uddannelsen færdig med deres eget kvotesystem. Det, jeg forsøger at gøre her, er jo at lære af de erfaringer, vi har. Hvis nu det havde vist sig, at den her uddannelse var igangsat og de bare havde fundet praktikpladser derude, havde vi jo ikke stået og diskuteret det.

Problemet er, at der stort set ikke er nogen, der har fundet en praktikplads, heller ikke på de to andre skoler. På pilotprojektet her i København drejer det sig om en håndfuld elever, der har fundet en praktikplads. Så derfor handler det her om, synes jeg, at vi lærer af de erfaringer, vi har fået indtil nu, ved at vi kan se, at de kommer ud fra grundforløbet i uge 25, og at der ikke er praktikpladser til dem. Så lad os da gøre noget.

Tilsvarende vil jeg også sige: Lad os da se på erfaringerne om nogle år. Hvis det viser sig, at det er kommet i gang og det ikke er noget problem, så lad os tage det væk fra uddannelsen igen. Men jeg synes, vi nu bliver nødt til at hjælpe den her uddannelse på vej, for ofrene her bliver jo både de her EUX-elever, der faktisk ikke kan få en praktikplads – og som, det vil jeg lige indskyde, også vil blive omfattet af de her karensregler, som jeg synes er fuldstændig urimelige, hvis man vil hjælpe en EUX-uddannelse i gang – og de almindelige lærlinge, for at sige det sådan, der kommer til at betale for det, ved at der er færre skolepraktikpladser stillet til rådighed for dem.

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**  
Ministeren.

Kl. 15:17

**Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):**

Det er vist lidt en tilsnigelse, når man fra SF's side siger, at man har været med til at sætte EUX i gang. Det har man jo sådan set ikke, det er regeringens initiativ, og vi har gennemført det i en forligskreds, som SF ikke er en del af. Lad os lige slå det fast.

Men lad os nu antage, at ministeren her – jeg – går ind på tankegangen. Så vil jeg da gerne høre, hvor man vil finde finansieringen, for der er jo sådan set kun den mulighed inden for den praktikpladsaftale, der er, at vi så tager de mange ressourcer, som er afsat til generelt at skabe praktikpladser, for at lave en særlig ordning. Men hvis hr. Karsten Hønge kan anvise en anden finansiering, kan man jo ud fra det prøve at drøfte det. Det ville være mere reelt, for hvis jeg skal tage pengene fra de praktikpladser, vi i øvrigt skaber til alle unge, der vælger erhvervsuddannelserne, så mener jeg faktisk ikke, det er en god idé, da EUX-eleverne i forvejen må anses for at være blandt de elever, der måske har lettest ved at skaffe sig en praktikplads.

Men jeg hører gerne, hvis hr. Karsten Hønge har nogle forslag til finansieringen, for jeg vil ikke tage dem fra de øvrige erhvervsuddannelseselever.

Kl. 15:18

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**

Der er ikke rigtig mulighed for, at hr. Karsten Hønge kan svare, for spørgsmålet er faktisk afsluttet nu.

Men der er stillet et spørgsmål mere af hr. Karsten Hønge til undervisningsministeren, der, så vidt jeg kan se, har relation til det, vi lige har snakket om, så der er måske en mulighed for at genoptage emnet der.

Kl. 15:19

**Spm. nr. S 1242**

11) Til undervisningsministeren af:

**Karsten Hønge (SF):**

Finder ministeren anledning til at se på, om praktikforløbet på EUX skal ændres, så eleverne f.eks. er garanteret en skolepraktikplads uden om det nuværende kvotesystem, i lyset af at EUX-uddannelsen er en ny uddannelse, og at EUX-elever derfor kan tænkes at have sværere ved at skaffe ordinære praktikpladser, qua det er en ny uddannelse?

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**

Hr. Karsten Hønge.

Kl. 15:19

**Karsten Hønge (SF):**

Finder ministeren anledning til at se på, om praktikforløbet på EUX skal ændres, så eleverne f.eks. er garanteret en skolepraktikplads uden om det nuværende kvotesystem, i lyset af at EUX-uddannelsen er en ny uddannelse, og at EUX-elever derfor kan tænkes at have sværere ved at skaffe ordinære praktikpladser, qua det er en ny uddannelse?

Kl. 15:19

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**

Ministeren.

Kl. 15:19

**Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):**

Forvirringen bliver jo næsten total, for det, vi står med nu, er den modsatte problemstilling, nemlig at hvor der før var den risiko, at EUX-eleverne var gøgeunger, som skulle fortrænge almindelige erhvervsuddannelseselever, er det så nu modsat, nemlig at dem, der vælger en EUX – som ikke er en selvstændig uddannelse, men som er en tilrettelæggelse af deres erhvervsuddannelse, som kan føre dem frem til et fuldt studiekompetenceniveau – skulle have vanskeligere ved at få en praktikplads. Det gør det lidt vanskeligt at svare på, fordi det simpelt hen er to modsatrettede opfattelser af, hvad EUX-eleverne måtte skulle byde andre erhvervsuddannelseselever.

Jeg tror, jeg er nødt til at slå fuldstændig fast, at unge, der går i erhvervsuddannelserne, kan tilvælge EUX og på den måde opnå fuld studiekompetence, ligesom de øvrige gymnasieelever kan gøre det. Det er en udmærket uddannelse, som vi har etableret med et bredt flertal, og som jeg i øvrigt tror at alle hernede stemte for, da vi etablerede den, inklusive SF. Men det ændrer ikke på, at vi har afsat et betydeligt antal ressourcer, jeg tror, det er 2,3 mia. eller 2,4 mia. kr., i den forligskreds, der er med regeringen, Venstre, Konservative, Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre, og de ressourcer går samlet set til at skabe flere praktikpladser til unge mennesker, der gerne vil opnå et faglært niveau.

De to gode nyheder, jeg nævnte før, vil jeg lige referere igen, og det er, at vi efter en stigning i 2009 på ca. 19 pct. i 2010 har fået en yderligere stigning på 22 pct., og det er nu lykkedes regeringen at indgå aftale med det private arbejdsmarked. Vi har aftalt med Kommunernes Landsforening, at de skal bidrage, og vi har i staten også truffet beslutning om at tage flere elever. Den eneste part, der nu udestår, er regionerne, og her er jeg i dialog med formanden, Bent Hansen, om, at vi også finder en løsning i forhold til, at regionerne tager elever ind. Jeg finder, at den indsats, vi har gjort, samlet set er med til at løfte alle erhvervsuddannelseselever, herunder også de elever, der måtte tilvælge den særligt tilrettelagte undervisning, som fører dem frem til et gymnasialt niveau, nemlig EUX-eleverne.

Så vi finder faktisk, at vi har taget mange skridt for at sikre almindelige erhvervsuddannelseselever og de nye EUX'er gode muligheder på praktikpladsmarkedet.

Kl. 15:21

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**

Hr. Karsten Hønge.

Kl. 15:21

**Karsten Hønge (SF):**

Jeg skal bare lige komme med en bemærkning omkring det første. Der har vi selvfølgelig en forskellig målestok, synes jeg. Det er en smålighed, synes jeg, af ministeren ikke at anerkende, at når man vedtager en lov i fællesskab i Folketinget, så har man medejerskab til den. Uanset at selve initiativet kom fra regeringen og fra forligskredsen, vil jeg bare pointere, at SF fra førstebehandling og hele vejen igennem var tilhængere af EUX og stemte for den. Det er en smålighed, som ikke klæder ministeren, og så siger man, at man ikke er en del af det, når Folketinget i enighed i øvrigt vedtager det. Men sådan har vi forskellige standarder at måle vores format efter.

Jeg synes, at det her selvfølgelig handler om den generelle situation omkring praktikpladserne, men det kan jo ikke nytte noget, at ministeren bare bruger det som en undskyldning, som en flugt ud af diskussionen konkret omkring EUX at sige, at man i øvrigt tager nogle initiativer, der skal afhjælpe praktikpladsproblematikken. Praktikpladsproblematikken består af 7334 elever, der fortsat står på venteliste, og der bliver gjort nogle ting for det, også nogle ting, som jeg anerkender, også de 2,4 mia. kr., hvor staten ganske vist kun bi-

drager med de 179 mio. kr. og resten kommer fra arbejdsgiverne selv, men det er i øvrigt en udmærket finansieringsmåde at bruge.

Pointen for mig her i dag er at forsøge at holde diskussionen om, at vi i fællesskab er tilhængere af og har været med til at starte en uddannelse, hvor vi kombinerer erhvervsuddannelserne med en gymnasial uddannelse, på sporet. Det giver nogle særlige udfordringer, muligvis kun i en periode, indtil den er slået igennem ude på markedet. Men vi kan i hvert fald konstatere, at der her og nu er et problem i, at de elever har svært ved at finde en praktikplads, og der er ikke en snus modsætning i de her to spørgsmål. Det handler om, at det jo ikke er så mærkeligt, at de har svært ved at finde en praktikplads, for virksomhederne kender ikke uddannelsen, og derfor vil det tage noget tid. Derfor tror jeg, at det vil være en god idé at lave et særligt kvotesystem til de her elever. Det hænger da fint sammen med min bekymring for, at man, hvis man ikke gør noget, så tager kvoterne fra de almindelige lærlinge inden for systemet. Tingene hænger da fuldstændig nøjagtigt sammen.

Pointen er, at det mig bekendt med de tre pilotprojekter, vi har ude i landet, handler om, at det er en håndfuld, der har fundet praktikpladser, og de er altså ude på markedet nu i uge 25 efter at have gået på skole siden august sidste år. Her tænker jeg bare, at når vi skal have den her uddannelse til at gå i gang, synes jeg, at det ville være godt at give de her elever og deres familie den tryghed, at de kan gøre deres uddannelse færdig, for en masse af de her elever kunne lige så godt være startet på teknisk gymnasium, der har de en garanti for at kunne gøre det færdigt. Her bliver de også underlagt den her karensperiode, som jeg synes i det hele taget også er meget problematisk og da ekstremt problematisk over for de her unge, som er motiverede, og som er klar til at gå i gang og nu skal sendes ud på græs i 2 måneder, indtil de så har levet op til kriterierne.

Jeg synes, vi skal lave et system, der holder hånden under et godt initiativ som EUX ved at tilbyde dem et særligt kvotesystem, fordi det er en ny uddannelse, der selvfølgelig skal have tid til at bundfælde sig ude i virksomhederne.

Kl. 15:24

**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**

Ministeren.

Kl. 15:24

**Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):**

Tak. Nu finder hr. Karsten Hønge det meget mærkværdigt, at man har en karensperiode på 2 måneder. Jeg kan fortælle hr. Karsten Hønge, at da den tidligere regering, SR-regeringen, var der, som hr. Karsten Hønges parti var støtteparti til og dermed afgørende for, hvordan dette system stykket sammen, var karensperioden ikke 2 måneder, men 3 måneder. Da havde man ikke en uddannelsesgaranti, og man havde faktisk på det tidspunkt færre praktikpladser, end der skabes lige nu – selv taget i betragtning, at vi er i kølvandet på en international økonomisk krise, som har kostet det private erhvervsliv mange, mange milliarder kroner og desværre jo også kostet almindelige arbejdspladser. Så set i det lys må man jo sige, at det er en meget, meget flot indsats, der er blevet gjort af regeringen og den forligskreds, der står bag.

Jeg sagde faktisk ikke, at SF ikke var en del af lovgivningen. Jeg sagde, at det var en tilsnigelse at sige, at man har taget initiativ til det, når man stemmer for lovforslaget. Det var det, jeg kommenterede, og det fastholder jeg sådan set. Det er jo sådan, at vi meget gerne vil gøre yderligere i forhold til praktikpladsområdet, og vi har også gjort det både i 2008, hvor vi startede, i 2009 gjorde vi noget i juni, og vi gjorde det igen ved finanslovforhandlingerne og gjorde det igen i 2010, som nu løber ind i 2011. Hver gang tog vi initiativ til at skabe noget mere. Derfor er det jo et relevant spørgsmål, om hr. Karsten Hønge kan løfte sløret for, hvilken finansiering hr. Karsten

Hønge mener der skal bruges til at lave en særlig ordning for EUX-eleverne frem for de øvrige erhvervsuddannelseselever.

Kl. 15:25

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):

Hr. Karsten Hønge.

Kl. 15:25

**Karsten Hønge** (SF):

Jeg må bare med det samme sige, at jeg overhovedet ikke kunne drømme om at tage patent på det og sige, at det her med EUX skulle være noget, der er kommet fra SF. Jeg sagde ordet, at vi var med til at slå uddannelsen i gang. Vi var med til at stemme for det her lovforslag, så vi har de her forsøg. Det var alt, hvad jeg sagde. Jeg siger ikke, vi kom med initiativet, jeg sagde tværtimod, at initiativet kom fra regeringen. Det er jo et *glimrende* tilbud, det her EUX. Vi er jo begge to glade for det her nye initiativ.

Det, jeg prøver at bringe frem her, er, at det jo ikke er en bekymring, der specielt er fra SF, at det her ikke skulle komme til at fungere godt. Det her er jo en melding fra erhvervsskolerne. Så sent som i dag har jeg talt med afdelingslederen på Syddansk Erhvervsskole, og jeg har i telefonen i dag snakket med den person, der også er ansvarlig for EUX-forløbet på Syddansk Erhvervsskole – ud over, at jeg også har besøgt den tidligere – for at blive helt opdateret på, hvordan situationen er. Og det er fra skolerne, bekymringen kommer.

Man gør i øvrigt et stort arbejde derude. Man gør et stort oplysningsarbejde, man laver alt muligt opsøgende arbejde, man laver informationsmøder. Den 15. februar havde man et informationsmøde på Syddansk Erhvervsskole, hvor 95 mennesker mødte frem. Der er jo god, positiv interesse omkring det her nye barn i uddannelsesverdenen, men der var en udtrykt, en udtalt bekymring blandt de fremmødte også på det møde den 15. februar, om man kunne garanteres at gennemføre sin uddannelse. Man var bekymret over, om man, når man kommer ud af karensperioden, så forsvinder, og man var også bekymret over, hvilken effekt det kunne have på skolen i øvrigt, at man kan se, at der er nogle EUX-elever, der efter al sandsynlighed vil æde kvoten for andre.

Men det her spørgsmål går præcis på – da det er en ny uddannelse, og da der er stort ukendskab til den – om det ikke kunne være en god idé for at holde hånden under det nye initiativ, ved at man her tilbyder et særligt kvotesystem.

Kl. 15:27

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):

Tak. Ministeren.

Kl. 15:27

**Undervisningsministeren** (Tina Nedergaard):

Det er altså nogle barske udtryk, der bliver brugt – at en uddannelse skulle skabe en gøgeungeeffekt og skulle æde kvoten for andre. Elever, der går på EUX, er jo erhvervsuddannelseselever som alle andre. De har tilvalgt det, at de får en studiekompetence, der fuldt ud modsvarer de gymnasiale uddannelsers.

Lad os nu antage, at jeg gik ind på præmissen om, at det skulle være nogle særlige vilkår. Så er det jo bare mere relevant for drøftelsen også i Folketingssalen, hvordan hr. Karsten Hønge havde forestillet sig det finansieret. Altså ikke bare hvilken ordning man kunne forestille sig, men også hvilken finansiering. Og det er da yderst relevant både for mig som minister og for borgerne at vide, hvad det er, SF egentlig foreslår. Mener man, at vi skal øremærke skolepraktikpladser til EUX-elever? Det er jo relevant oplysning, og den kan jeg åbenbart ikke få. Men det er jo sådan set forudsætningen for at vide, om hr. Karsten Hønge og hans parti ønsker at tage finansieringen fra andre erhvervsuddannelseselever, eller om han har en idé til, hvor man ellers kunne finde pengene.

I forligskredsen har vi nu brugt pengene så godt, vi mener de kan bruges – netop for at skabe praktikpladser til alle, også elever, der ikke synes, de har lyst til at gå ind i en EUX-uddannelse.

Kl. 15:28

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):

Hr. Karsten Hønge.

Kl. 15:28

**Karsten Hønge** (SF):

Det er ærgerligt nok, for jeg synes også, det er en trist afsporing af debatten om noget, der faktisk helt konkret berører en masse unge derude, og som berører deres familier. Det er trist, at det skal afspores, ved at man siger, at man vil have en overordnet politisk diskussion om finansieringen af det, når det, der i hvert fald er et hundrede procent sikkert, er, at de, vi ikke får uddannet i samfundet, er nogle, der kommer til at koste os penge. Vi skal være glade for hver eneste, der tager en uddannelse, for hver eneste gang, der er en, der tager en uddannelse, er det en investering i Danmarks fremtid. Sådan vælger jeg at se på det.

Her taler vi om eksempelvis på Syddansk Erhvervsskole 12 elever, som vi sætter i gang med en uddannelse i august måned sidste år, og som er færdige her i uge 25. Hvis vi bare taber dem, hvad er der så tabt? Så er der virkelig tabt en investering der, hvor det for mig handler om at holde fast i de unge, så de bliver i uddannelsessystemet. Hvis de så bare tager kvoten fra andre, er der andre elever, der bliver tabt og på den måde også bare går tabt i systemet. For det første vil det jo være småpenge i den her sammenhæng, for her handler det om, synes jeg, at tage et ægte ejerskab til et initiativ, som er godt, et ægte ejerskab til en uddannelse, som vi ønsker det bedste for, og som ikke skal ende med at være en gøgeunge over for de almindelige lærlinge.

Hvis vi ønsker det bedste for EUX, hvad jeg gør, ja, så synes jeg – det var det, ministeren spurgte til – at vi skal lave et særligt kvotesystem, der er knyttet til EUX, sådan at man kan være garanteret, at man, når man starter på EUX og går igennem 40 ugers uddannelse, har en uddannelsesplads i den anden ende. Og det skal ikke gå ud over andre.

Kl. 15:30

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 15:30

**Undervisningsministeren** (Tina Nedergaard):

Jo, men altså garantien for, at eleven kan få en praktikplads eller en skolepraktikplads, er der jo for alle erhvervsuddannelseselever, og det er derfor, jeg simpelt hen ikke helt forstår, hvad problemet er. Det kræver dog, at man er egnet til uddannelsen, at man er geografisk mobil, at man er fagligt mobil, og at man er aktivt søgende. Det er de eneste krav, der egentlig stilles i forbindelse med uddannelsesgarantien.

Så er det jo, jeg er nødt til at spørge ind til, om man skal fravige de krav til EUX-eleverne? Skal man fravige de krav til EUX-eleverne? Så skal man da godt nok i øvrigt som erhvervsuddannelseselever være noget fjollet, hvis man ikke tilmelder sig et EUX-forløb, for det forpligter jo ikke, ud over at man siger, at man gerne vil gå i gang med det. Så kan man få sin praktikplads eller sin skolepraktikplads, og så kan man sådan set vælge anderledes undervejs. Så der er jo simpelt hen en definitionsproblemstilling.

Jeg mener ikke, det vil være klogt at friholde en særlig gruppe af erhvervsuddannelseseleverne fra EMMA-kriterierne, som de kaldes, som skal sikre, at det er et praktikpladsmarked, der fungerer, så man ikke blot vælger skolepraktikken til. Vi har faktisk endda blødgjort reglerne, siden vi fik flertallet i Folketinget, således at karensperio-

den nu er blevet begrænset fra 3 til 2 måneder. Vi har lavet alle mulige muligheder for at komme igennem. Vi har lavet uddannelsesgaranti. Og det er derfor, jeg simpelt hen ikke ved, hvad det er, hr. Karsten Hønge efterspørger, så jeg er nødt til igen for at kunne besvare spørgsmålet – åbenbart mere hensigtsmæssigt for hr. Karsten Hønge at se – at spørge, hvilken form man forestiller sig det i, og hvilke penge der skal finansiere det, at man ikke skal leve op til EMMA-kriterierne. Det er jeg simpelt hen nødt til at spørge til.

Kl. 15:32

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):

Ja, og der kan ikke blive svaret på det i dag, for spørgsmålet er afsluttet.

Det betyder også, at spørgetiden er afsluttet.

---

Kl. 15:32

#### **Meddelelser fra formanden**

**Tredje næstformand** (Holger K. Nielsen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 3. marts 2011, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 15:32).

---